

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบ และความเหมาะสมของตัวบ่งชี้

2.2 การนำเสนอโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้

2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างสเกล องค์ประกอบ

2.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนาโมเดล โครงสร้างตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน

2.5 นำหน้าองค์ประกอบ ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และ ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยนำเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าต่างๆ ทาง สถิติ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สะดวกในการแสดงผลการวิเคราะห์และเกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ และสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Skew แทน ค่าที่ใช้วัดความเบ้ของโค้งความถี่ ว่าเป็นโค้งปกติหรือโค้งเบ้ซ้ายหรือโค้งเบ้ขวา (Skewness)

Kur แทน ค่าที่ใช้วัดความสูงของโค้งปกติ (Kurtosis)

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

X^2 แทน ค่าสถิติไค-สแควร์

df แทน องศาอิสระ

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < 0.01$)

GFI แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสม

AGFI แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสมที่ปรับแก้แล้ว

RMSEA แทน ดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์

b แทน น้ำหนักองค์ประกอบ

SE แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)

□ แทน ตัวบ่งชี้ (ตัวแปรที่สังเกตได้)

○ แทน องค์ประกอบย่อย (ตัวแปรแฝง)

○ แทน องค์ประกอบหลัก (ตัวแปรแฝง)

→ แทน ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามหัวลูกศรแสดงทิศทางของอิทธิพล

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้

MC แทน จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

BT แทน องค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

BMC แทน องค์ประกอบย่อยรักและเมตตาต่อศิษย์

MC1 แทน ตัวบ่งชี้มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ

MC2 แทน ตัวบ่งชี้ดูแลเอาใจใส่ศิษย์ เข้าใจพฤติกรรมและความสนใจศิษย์เป็น

รายบุคคล

MC3 แทน ตัวบ่งชี้แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหาทั้งส่วนตัวและการเรียน

MC4 แทน ตัวบ่งชี้ยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจศิษย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

MC5 แทน ตัวบ่งชี้มีความห่วงใยกับลูกศิษย์โดยเสมอภาค

MC6 แทน ตัวบ่งชี้สามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์

MC7 แทน ตัวบ่งชี้สร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับศิษย์

BSF แทน องค์ประกอบย่อยการพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า

MC8 แทน ตัวบ่งชี้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเจริญงอกงามทุกด้าน

MC9 แทน ตัวบ่งชี้สอนให้ศิษย์ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ

MC10 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย

MC11 แทน ตัวบ่งชี้พัฒนาและส่งเสริมต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์

และสังคมของศิษย์

MC12 แทน ตัวบ่งชี้เป็นผู้ชี้แนะทางศิษย์ด้วยความมีดีมีคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้

MC13 แทน ตัวบ่งชี้ให้และสร้างโอกาสกับศิษย์ในการพัฒนาทักษะความรู้

ความสามารถ

MC14 แทน ตัวบ่งชี้ติดตามพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของศิษย์ให้มีความ
เจริญก้าวหน้าในสิ่งที่ตั้งาม

LB แทน องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

LAT แทน องค์ประกอบย่อยการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

MC15 แทน ตัวบ่งชี้มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ

MC16 แทน ตัวบ่งชี้มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง ต่อมนุษย์ และต่อสังคม

MC17 แทน ตัวบ่งชี้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การหรือสมาคมวิชาชีพ

จัดขึ้น

- MC18 แทน ตัวบ่งชี้ที่มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ
- MC19 แทน ตัวบ่งชี้ที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด
- MC20 แทน ตัวบ่งชี้ที่ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง
- MC21 แทน ตัวบ่งชี้ยอมรับนับถือในวิชาชีพครู
- LRT แทน องค์ประกอบย่อยการรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ
- MC22 แทน ตัวบ่งชี้ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู
- MC23 แทน ตัวบ่งชี้ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้
- MC24 แทน ตัวบ่งชี้มีความสามารถในการดำรงเอกลักษณ์ของอาชีพครู
- MC25 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวิชาชีพ
- MC26 แทน ตัวบ่งชี้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสังคม
- MC27 แทน ตัวบ่งชี้วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู
- LPD แทน องค์ประกอบย่อยการพัฒนาวิชาชีพ
- MC28 แทน ตัวบ่งชี้เข้ารับฝึกอบรม ปรับปรุงตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาการ
- MC29 แทน ตัวบ่งชี้เพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพ โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
- MC30 แทน ตัวบ่งชี้นำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด
- MC31 แทน ตัวบ่งชี้ใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายมาปฏิบัติหน้าที่
- MC32 แทน ตัวบ่งชี้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการสอน
- MC33 แทน ตัวบ่งชี้ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทในอนาคต
- PT แทน องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน
- PDI แทน องค์ประกอบย่อยการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- MC34 แทน ตัวบ่งชี้ทางด้านร่างกาย
- MC35 แทน ตัวบ่งชี้ทางด้านสติปัญญา
- MC36 แทน ตัวบ่งชี้ทางด้านพันธุกรรม
- MC37 แทน ตัวบ่งชี้ทางด้านประสบการณ์
- MC38 แทน ตัวบ่งชี้ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- PCA แทน องค์ประกอบย่อยการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี
- MC39 แทน ตัวบ่งชี้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำท
- การเรียนรู้
- MC40 แทน ตัวบ่งชี้ปกครองชั้นเรียนด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น
- MC41 แทน ตัวบ่งชี้จัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

MC42 แทน ตัวบ่งชี้บูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของศิษย์

MC43 แทน ตัวบ่งชี้สร้างความเป็นกันเองอย่างเหมาะสมให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีการสื่อสารที่ใกล้ชิดมากขึ้น

MC44 แทน ตัวบ่งชี้เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของศิษย์อย่างเสมอภาค

PRC แทน องค์ประกอบย่อยการเสริมแรงในชั้นเรียน

MC45 แทน ตัวบ่งชี้เสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจให้การยกย่อง ชมเชย การให้รางวัลสิ่งของ

MC46 แทน ตัวบ่งชี้เสริมแรงทางลบ

PAO แทน องค์ประกอบย่อยการเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

MC47 แทน ตัวบ่งชี้ได้รับยอมรับนับถือ

MC48 แทน ตัวบ่งชี้มีความสามารถในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ

MC49 แทน ตัวบ่งชี้มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก

MC50 แทน ตัวบ่งชี้มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น

MC51 แทน ตัวบ่งชี้มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต

PAD แทน องค์ประกอบย่อยการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

MC52 แทน ตัวบ่งชี้มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

MC53 แทน ตัวบ่งชี้สามารถเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

MC54 แทน ตัวบ่งชี้มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ

MC55 แทน ตัวบ่งชี้ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี

MC56 แทน ตัวบ่งชี้ปรับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม

MC57 แทน ตัวบ่งชี้คำนึงถึงวุฒิภาวะของแต่ละวัยให้มีความเหมาะสม

BR แทน องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

BGP แทน องค์ประกอบย่อยการมีบุคลิกภาพที่ดี

MC58 แทน ตัวบ่งชี้แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ

MC59 แทน ตัวบ่งชี้มีท่าทางสง่างาม

MC60 แทน ตัวบ่งชี้มีอารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน

MC61 แทน ตัวบ่งชี้มีน้ำเสียงชัดเจน

MC62 แทน ตัวบ่งชี้มีท่าทางคล่องแคล่วว่องไว

MC63 แทน ตัวบ่งชี้มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง

- MC64 แทน ตัวบ่งชี้เป็นผู้มีใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- MC65 แทน ตัวบ่งชี้มีสติปัญญาดี มีความคิดสร้างสรรค์
- MC66 แทน ตัวบ่งชี้มีความเป็นผู้นำ
- BAO แทน องค์ประกอบย่อยการมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย
- MC67 แทน ตัวบ่งชี้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
- MC68 แทน ตัวบ่งชี้มีมารยาทที่ดีงาม
- MC69 แทน ตัวบ่งชี้มีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย
- MC70 แทน ตัวบ่งชี้วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ
- MC71 แทน ตัวบ่งชี้พูดจาสุภาพอ่อนหวาน
- MC72 แทน ตัวบ่งชี้เคารพสิทธิผู้อื่น
- MC73 แทน ตัวบ่งชี้แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- MC74 แทน ตัวบ่งชี้การสำรวมความประพฤติตนในทางที่ดี
- BBM แทน องค์ประกอบย่อยการมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง
- MC75 แทน ตัวบ่งชี้รักษาความสะอาดร่างกาย
- MC76 แทน ตัวบ่งชี้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย
- MC77 แทน ตัวบ่งชี้รู้จักป้องกันโรคติดต่อ
- MC78 แทน ตัวบ่งชี้ทำจิตใจให้เบิกบานสดชื่น
- MC79 แทน ตัวบ่งชี้สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอ และ
การรู้จักยับยั้งชั่งใจ
- ME แทน องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม
- MBH แทน องค์ประกอบย่อยความซื่อสัตย์ สุจริต
- MC80 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ทุจริตต่อหน้าที่
- MC81 แทน ตัวบ่งชี้ไม่เห็นแก่ आमิสสินจ้างหรือเรียกรับผลประโยชน์
- MC82 แทน ตัวบ่งชี้ไม่นำผลงานหรือลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- MC83 แทน ตัวบ่งชี้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางเลื่อมเลียม
- MC84 แทน ตัวบ่งชี้ไม่เบียดเบียนเวลาสอนไปทำงานอย่างอื่นนอกเหนือการสอน
- MC85 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ทางราชการ
- MTL แทน องค์ประกอบย่อยความอดทนอดกลั้น
- MC86 แทน ตัวบ่งชี้ไม่เป็นผู้โกรธง่าย
- MC87 แทน ตัวบ่งชี้อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

MC88 แทน ตัวบ่งชี้ที่มีความหนักแน่น

MC89 แทน ตัวบ่งชี้ข้อต่อทนต์ต่อศิษย์และการสอนในชั้นเรียน

MC90 แทน ตัวบ่งชี้ข้อต่อทนต์ต่อหน้าที่การงาน

MC91 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

MSP แทน องค์ประกอบย่อยของความรับผิดชอบ

MC92 แทน ตัวบ่งชี้รู้จักหน้าที่ของตนเอง

MC93 แทน ตัวบ่งชี้มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน

MC94 แทน ตัวบ่งชี้กล้ายอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง

MC95 แทน ตัวบ่งชี้ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์อย่างเสมอภาคและเต็มกำลัง

ความสามารถของตน

MC96 แทน ตัวบ่งชี้ทุ่มเทเสียสละและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน

MVT แทน องค์ประกอบย่อยการยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี

MC97 แทน ตัวบ่งชี้มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป

MC98 แทน ตัวบ่งชี้ไม่ทำตนไปในทางเสื่อมและงดเว้นจากอบายมุข

MC99 แทน ตัวบ่งชี้ปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนาที่ตนนับถือ

MC100 แทน ตัวบ่งชี้ไม่มีอคติ

MC101 แทน ตัวบ่งชี้เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน

TD แทน องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

TKI แทน องค์ประกอบย่อยการมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน

MC102 แทน ตัวบ่งชี้มีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ

MC103 แทน ตัวบ่งชี้มีความสามารถจัดทำสาระหลักสูตรและกระบวนการการเรียน

การสอนที่เหมาะสม

MC104 แทน ตัวบ่งชี้เตรียมแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน

MC105 แทน ตัวบ่งชี้มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัดในการจัดกิจกรรมให้ตรงกับโครงสร้างหลักสูตร

MC106 แทน ตัวบ่งชี้ดูแล ติดตาม ประเมินผลการศึกษาปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง

TTK แทน องค์ประกอบย่อยการถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ

MC107 แทน ตัวบ่งชี้ที่มีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเครื่องมือในการ
แสวงหาความรู้

MC108 แทน ตัวบ่งชี้ที่มีความสามารถอธิบายเรื่องที่ยากได้ชัดเจนทำให้ศิษย์เข้าใจง่าย
อย่างถูกต้องและแม่นยำ

MC109 แทน ตัวบ่งชี้เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ

MC110 แทน ตัวบ่งชี้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน

MC111 แทน ตัวบ่งชี้ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

MC112 แทน ตัวบ่งชี้สอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง

TSD แทน องค์ประกอบย่อยการอบรมสั่งสอนศิษย์

MC113 แทน ตัวบ่งชี้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

MC114 แทน ตัวบ่งชี้สร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนาผู้เรียน

MC115 แทน ตัวบ่งชี้ปลูกฝังให้ศิษย์เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

MC116 แทน ตัวบ่งชี้สอนให้ศิษย์คิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา

MC117 แทน ตัวบ่งชี้เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

MC118 แทน ตัวบ่งชี้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา

MC119 แทน ตัวบ่งชี้ฝึกให้ศิษย์คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

MC120 แทน ตัวบ่งชี้ส่งเสริมให้ศิษย์มีความเป็นภาวะผู้นำ

RF แทน องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

RCR แทน องค์ประกอบย่อยการสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน

MC121 แทน ตัวบ่งชี้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ
โรงเรียน

MC122 แทน ตัวบ่งชี้ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

MC123 แทน ตัวบ่งชี้อำนวยความสะดวก ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและ
ชุมชนกับหน่วยงานอื่น

MC124 แทน ตัวบ่งชี้มีความสามารถทำงานร่วมกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

MC125 แทน ตัวบ่งชี้มีพฤติกรรมนอบน้อม ถ่อมตนในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

MC126 แทน ตัวบ่งชี้มีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์

MC127 แทน ตัวบ่งชี้ให้เกียรติและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

RSD แทน องค์ประกอบย่อยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

MC128 แทน ตัวบ่งชี้เต็มใจช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนครู และชุมชนท้องถิ่น

MC129 แทน ตัวบ่งชี้ให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่นักเรียน เพื่อนครูและชุมชนท้องถิ่นตามโอกาสและความเหมาะสม

MC130 แทน ตัวบ่งชี้เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล

MC131 แทน ตัวบ่งชี้เข้าใจปัญหาและเข้าใจความต้องการของผู้ร่วมงานและชุมชน

RCG แทน องค์กรประกอบย่อยการร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

MC132 แทน ตัวบ่งชี้ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานและชุมชน

MC133 แทน ตัวบ่งชี้สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการและชุมชน

MC134 แทน ตัวบ่งชี้เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้และคำแนะนำที่ถูกต้องในการปฏิบัติตน

MC135 แทน ตัวบ่งชี้สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงานราชการ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์กรประกอบหลัก องค์กรประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และพฤติกรรมบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 23 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1.1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์

1.1.1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า

1.1.2. องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1.2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

1.1.2.2 การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ

1.1.2.3 การพัฒนาวิชาชีพ

1.1.3 องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1.3.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.1.3.2 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี

1.1.3.3 การเสริมแรงในชั้นเรียน

1.1.3.4 การเห็นคุณค่าของตนและผู้อื่น

1.1.3.5 การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

1.1.4 องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1.4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี

1.1.4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย

1.1.4.3 การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง

1.1.5 องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.1.5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต
- 1.1.5.2 ความอดทนอดกลั้น
- 1.1.5.3 ความรับผิดชอบ
- 1.1.5.4 การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี

1.1.6 องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.1.6.1 การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน
- 1.1.6.2 การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ
- 1.1.6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์

1.1.7 องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.1.7.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน
- 1.1.7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
- 1.1.7.3 การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

1.2 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้ข้อสรุปซึ่งจะนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและพฤติกรรม จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์
- 1.2.1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า

1.2.2 องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
- 1.2.2.2 การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ
- 1.2.2.3 การพัฒนาวิชาชีพ

1.2.3 องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.3.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.2.3.2 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี
- 1.2.3.3 การเสริมแรงในชั้นเรียน
- 1.2.3.4 การเห็นคุณค่าของตนและผู้อื่น
- 1.2.3.5 การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

1.2.4 องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี
- 1.2.4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย
- 1.2.4.3 การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง

1.2.5 องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต
- 1.2.5.2 ความอดทนอดกลั้น
- 1.2.5.3 ความรับผิดชอบ
- 1.2.5.4 การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี

1.2.6 องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.6.1 การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน
- 1.2.6.2 การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ
- 1.2.6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์

1.2.7 องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1.2.7.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน
- 1.2.7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
- 1.2.7.3 การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

1.3 สรุปผลการศึกษาเพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของ ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน

ผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัย พจนานุกรมการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับตัว
บ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดังตาราง 27

ตาราง 27 สรุปผลการศึกษาองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณ
ความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ
การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ผลการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการวิเคราะห์
1. องค์ประกอบหลักด้าน ความผูกพันระหว่างครู กับศิษย์ ประกอบด้วย 1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์ 1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ ให้มีความก้าวหน้า	1. องค์ประกอบหลักด้าน ความผูกพันระหว่างครู กับศิษย์ ประกอบด้วย 1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์ 1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ ให้มีความก้าวหน้า	1. องค์ประกอบหลักด้าน ความผูกพันระหว่างครู กับศิษย์ ประกอบด้วย 1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์ 1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มี ความก้าวหน้า
2. องค์ประกอบหลักด้าน ความรักและศรัทธาใน วิชาชีพ ประกอบด้วย 2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพ 2.2 การรักษาชื่อเสียง วิชาชีพ 2.3 การพัฒนาวิชาชีพ	2. องค์ประกอบหลักด้าน ความรักและศรัทธาใน วิชาชีพ ประกอบด้วย 2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพ 2.2 การรักษาชื่อเสียง วิชาชีพ 2.3 การพัฒนาวิชาชีพ	2. องค์ประกอบหลักด้าน ความรักและศรัทธาใน วิชาชีพ ประกอบด้วย 2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพ 2.2 การรักษาชื่อเสียง วิชาชีพ 2.3 การพัฒนาวิชาชีพ

ตาราง 27 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการวิเคราะห์
3. องค์ประกอบหลักด้าน การมีจิตวิทยาใน การสอน ประกอบด้วย 3.1 การยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล 3.2 การสร้างบรรยากาศ ในชั้นเรียนได้ดี 3.3 การเสริมแรงใน ชั้นเรียน 3.4 การเห็นคุณค่าของ ตนเองและผู้อื่น 3.5 การปรับตัวได้อย่าง เหมาะสม	3. องค์ประกอบหลักด้าน การมีจิตวิทยาใน การสอน ประกอบด้วย 3.1 การยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล 3.2 การสร้างบรรยากาศ ในชั้นเรียนได้ดี 3.3 การเสริมแรงใน ชั้นเรียน 3.4 การเห็นคุณค่าของ ตนเองและผู้อื่น 3.5 การปรับตัวได้อย่าง เหมาะสม	3. องค์ประกอบหลักด้าน การมีจิตวิทยาในการสอน ประกอบด้วย 3.1 การยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล 3.2 การสร้างบรรยากาศ ในชั้นเรียนได้ดี 3.3 การเสริมแรงใน ชั้นเรียน 3.4 การเห็นคุณค่าของ ตนเองและผู้อื่น 3.5 การปรับตัวได้อย่าง เหมาะสม
4. องค์ประกอบหลักด้าน การเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี 4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 4.3 การมีสุขภาพกายและ ใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง	4. องค์ประกอบหลักด้าน การเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี 4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 4.3 การมีสุขภาพกายและ ใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง	4. องค์ประกอบหลักด้าน การเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี 4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 4.3 การมีสุขภาพกาย และใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง

ตาราง 27 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการวิเคราะห์
5. องค์ประกอบหลักด้าน การมีคุณธรรม และ จริยธรรม ประกอบด้วย 5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต 5.2 ความอดทนอดกลั้น 5.3 ความรับผิดชอบ 5.4 การยึดมั่นปฏิบัติใน คุณงามความดี	5. องค์ประกอบหลักด้าน การมีคุณธรรม และ จริยธรรม ประกอบด้วย 5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต 5.2 ความอดทนอดกลั้น 5.3 ความรับผิดชอบ 5.4 การยึดมั่นปฏิบัติใน คุณงามความดี	5. องค์ประกอบหลักด้าน การมีคุณธรรม และ จริยธรรม ประกอบด้วย 5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต 5.2 ความอดทนอดกลั้น 5.3 ความรับผิดชอบ 5.4 การยึดมั่นปฏิบัติใน คุณงามความดี
6. องค์ประกอบหลักด้าน การปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ประกอบด้วย 6.1 การมีความรู้ใน หลักสูตรเนื้อหาวิชา ที่สอน 6.2 การถ่ายทอดความรู้ ตามหลักวิชาการ 6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์	6. องค์ประกอบหลักด้าน การปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ประกอบด้วย 6.1 การมีความรู้ใน หลักสูตรเนื้อหาวิชา ที่สอน 6.2 การถ่ายทอดความรู้ ตามหลักวิชาการ 6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์	6. องค์ประกอบหลักด้าน การปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ประกอบด้วย 6.1 การมีความรู้ใน หลักสูตรเนื้อหาวิชา ที่สอน 6.2 การถ่ายทอดความรู้ ตามหลักวิชาการ 6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์
7. องค์ประกอบหลักด้าน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็น กัลยาณมิตร ประกอบด้วย 7.1 การสร้างความสัมพันธ์ อันดีและร่วมมือกับ ชุมชน	7. องค์ประกอบหลักด้าน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็น กัลยาณมิตร ประกอบด้วย 7.1 การสร้างความสัมพันธ์ อันดีและร่วมมือกับ ชุมชน	7. องค์ประกอบหลักด้าน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็น กัลยาณมิตร ประกอบด้วย 7.1 การสร้างความสัมพันธ์ อันดีและร่วมมือกับ ชุมชน

ตาราง 27 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการวิเคราะห์
7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน	7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน	7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่ง กันและกัน
7.3 การร่วมมือกับทาง ราชการเพื่อพัฒนา ชุมชน	7.3 การร่วมมือกับทาง ราชการเพื่อพัฒนา ชุมชน	7.3 การร่วมมือกับทาง ราชการเพื่อพัฒนา ชุมชน

จากตาราง 27 ผลการศึกษาเพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย
ของจิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก
การวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 7
องค์ประกอบหลัก 23 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.3.1 องค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ประกอบด้วย
2 องค์ประกอบย่อยดังนี้

1.3.1.1 รักและเมตตาต่อศิษย์

1.3.1.2 การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า

1.3.2 องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ประกอบด้วย 2
องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.3.2.1 การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

1.3.2.2 การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ

1.3.2.3 การพัฒนาวิชาชีพ

1.3.3 องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอนประกอบด้วย 5
องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.3.3.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.3.3.2 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี

1.3.3.3 การเสริมแรงในชั้นเรียน

1.3.3.4 การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

1.3.3.5 การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

- 1.3.4 องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้
- 1.3.4.1 การมีบุคลิกภาพที่ดี
  - 1.3.4.2 การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย
  - 1.3.4.3 การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง
- 1.3.5 องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้
- 1.3.5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต
  - 1.3.5.2 ความอดทนอดกลั้น
  - 1.3.5.3 ความรับผิดชอบ
  - 1.3.5.4 การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี
- 1.3.6 องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้
- 1.3.6.1 การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน
  - 1.3.6.2 การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ
  - 1.3.6.3 การอบรมสั่งสอนศิษย์
- 1.3.7 องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้
- 1.3.7.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน
  - 1.3.7.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
  - 1.3.7.3 การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน จำนวน 3 รอบ เป็นดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1 โดยเลือกประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 รายละเอียดดังตาราง 28

ตาราง 28 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. รักและเมตตาต่อศิษย์			
1.1	มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ	100	0.00
1.2	ดูแลเอาใจใส่ศิษย์ เข้าใจพฤติกรรมและความสนใจศิษย์เป็นรายบุคคล	100	0.00
1.3	แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหาทั้งส่วนตัวและการเรียน	100	0.00
1.4	ยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจศิษย์ทั้งต่อหน้า และลับหลัง	100	0.00
1.5	มีความห่วงใยกับลูกศิษย์โดยเสมอภาค	100	0.00
1.6	สามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์	100	0.00
1.7	สร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับศิษย์	100	0.00
2. การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า			
2.1	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเจริญงอกงามทุกด้าน	100	0.00
2.2	สอนให้ศิษย์ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ	100	0.00
2.3	ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย	88.23	11.77
2.4	ไม่ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์	88.23	11.77
2.5	เป็นผู้ชี้แนะทางศิษย์ด้วยความดีมีคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้	94.11	5.89

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
2.6	ให้และสร้างโอกาสกับศิษย์ในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ	100	0.00
2.7	ติดตามพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของศิษย์ให้มีความ เจริญก้าวหน้าในสิ่งที่ตั้งถาม	100	0.00

จากตาราง 27 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัว ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ในองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ รักและเมตตาต่อศิษย์ และการพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

1.1 ข้อ 2.4 ไม่ทำตนเป็นปฏิบัติยกย่องความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า เรื่องการพัฒนา คือ การทำให้ดีขึ้น ไม่ควรใช้คำว่า “ไม่” น่าจะใช้คำว่า “ส่งเสริม” หรือ “ช่วยพัฒนา” ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “พัฒนาและส่งเสริมความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์”

ตาราง 29 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลัก ด้านความรัก
และศรัทธาในวิชาชีพ

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ			
1.1	มีความเลื่อมใสต่อวิชาชีพ	100	0.00
1.2	มีความคิดว่าวิชาชีพครูมีคุณค่าต่อตนเอง ต่อเพื่อนมนุษย์ และต่อสังคม	100	0.00
1.3	เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การหรือสมาคมวิชาชีพจัดขึ้น	100	0.00
1.4	มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	100	0.00
1.5	ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด	100	0.00
1.6	มีแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพครู		
1.7	ยอมรับนับถือในวิชาชีพครู	100	0.00
2. การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ			
2.1	ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ	100	0.00
2.2	ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้	100	0.00
2.3	มีความสามารถในการดำรงเอกลักษณ์ของอาชีพครู	100	0.00
2.4	ไม่ประพฤติตนในทางชั่ว	100	0.00
2.5	ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ	100	0.00
2.6	วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู	100	0.00
3. การพัฒนาวิชาชีพ			
3.1	เข้ารับฝึกอบรม ปรับปรุงตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาการ	100	0.00
3.2	เพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพ โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	100	0.00
3.3	นำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด	100	0.00
3.4	ใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายมาปฏิบัติหน้าที่	100	0.00
3.5	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการสอน	94.11	5.89
3.6	ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทในอนาคต	94.11	5.89

จากตาราง 29 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ในองค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ข้อ 1.1 มีความเลื่อมใสต่อวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า ศรัทธา แทน เลื่อมใส จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ”

ข้อ 1.2 มีความคิดว่าวิชาชีพครูมีคุณค่าต่อตนเองต่อเพื่อนมนุษย์ และต่อสังคม ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า คำว่า “มีความคิดว่า” ควรใช้คำว่า “ตระหนัก” หรือ “มีจิตสำนึก” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองต่อเพื่อนมนุษย์ และต่อสังคม”

ข้อ 1.6 มีแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพครู ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง”

2. ด้านการรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ

ข้อ 2.1 ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู”

ข้อ 2.4 ไม่ประพฤติตนในทางชั่ว ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวิชาชีพ” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวิชาชีพ”

ข้อ 2.5 ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสังคม” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสังคม”

ตาราง 30 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลักด้านการมี
จิตวิทยาในการสอน

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีจิตวิทยาในการสอน	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล			
1.1	ทางด้านร่างกาย	100	0.00
1.2	ทางด้านสติปัญญา	100	0.00
1.3	ทางด้านพันธุกรรม	100	0.00
1.4	ทางด้านประสบการณ์	100	0.00
1.5	ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	100	0.00
2. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี			
2.1	จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำท่าย การเรียนรู้	100	0.00
2.2	ปกครองชั้นเรียนด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น	100	0.00
2.3	จัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ	100	0.00
2.4	บูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันของศิษย์	100	0.00
2.5	สร้างความเป็นกันเองอย่างเหมาะสม ให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มี การสื่อสารที่ใกล้ชิดมากขึ้น	100	0.00
2.6	เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของศิษย์อย่างเสมอภาค	100	0.00
3. การเสริมแรงในชั้นเรียน			
3.1	เสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การ ให้สิ่งของ	100	0.00
3.2	เสริมแรงทางลบ	94.11	5.89
4. การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น			
4.1	ได้รับยอมรับนับถือ	100	0.00
4.2	มีความสามารถในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ	100	0.00
4.3	มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	100	0.00
4.4	มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น	100	0.00

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีจิตวิทยาในการสอน	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
4.4	มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น	100	0.00
4.5	มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต	100	0.00
4.6	การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	100	0.00
5. การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม			
5.1	สามารถเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	100	0.00
5.2	มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ	94.11	5.89
5.3	ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี	100	0.00
5.4	ปรับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม	100	0.00
5.5	คำนึงถึงวุฒิภาวะของแต่ละวัยให้มีความเหมาะสม	100	0.00

จากตาราง 30 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ในองค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ทั้ง 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี การเสริมแรงในชั้นเรียน การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น และการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านการเสริมแรงในชั้นเรียน

ข้อ 3.1 เสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การให้สิ่งของ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเสริมแรงทางบวกมากกว่าทางลบ จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “การเสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การให้รางวัลสิ่งของ”

2. ด้านการเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

ข้อ 4.6 การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความเป็น “มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์”

ตาราง 31 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลัก ด้านการเป็น
แบบอย่างที่ดี

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. การมีบุคลิกภาพที่ดี			
1.1	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ	100	0.00
1.2	มีท่าทางสง่างาม	100	0.00
1.3	มีอารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน	100	0.00
1.4	มีน้ำเสียงชัดเจน	100	0.00
1.5	มีท่าทางคล่องแคล่วว่องไว	100	0.00
1.6	มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง	100	0.00
1.7	เป็นผู้มีใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	100	0.00
1.8	มีสติปัญญาดี มีความคิดสร้างสรรค์	94.11	5.89
1.9	มีความเป็นผู้นำ	100	0.00
2. การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย			
2.1	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	100	0.00
2.2	มีมารยาทที่ดีงาม	100	0.00
2.3	มีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย	100	0.00
2.4	วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	100	0.00
2.5	พูดจาสุภาพอ่อนหวาน	100	0.00
2.6	เคารพสิทธิผู้อื่น	94.11	5.89
2.7	แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	94.11	5.89
2.8	การสำรวจความประพฤติตนในทางที่ดี	94.11	5.89
3. การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง			
3.1	รักษาความสะอาดร่างกาย	100	0.00
3.2	มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย	100	0.00
3.3	รู้จักป้องกันโรคติดต่อ	100	0.00
3.4	ทำจิตใจให้เบิกบานสดชื่น	100	0.00
3.5	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์มั่นคง และการรู้จักยับยั้ง ชั่งใจ	100	0.00

จากตาราง 31 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บุคลิกภาพที่ดี การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย และการมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์แข็งแรง

ตาราง 32 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลัก ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต			
1.1	ไม่คดโกง	100	0.00
1.2	ไม่เห็นแก่อำภิสสินจ้างหรือเรียกรับผลประโยชน์	100	0.00
1.3	ไม่นำผลงานหรือลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน	100	0.00
1.4	ไม่นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางเลื่อมเสียด	94.11	5.89
1.5	ไม่เบียดเบียนเวลาสอนไปทำงานอย่างอื่นนอกเหนือการสอน	100	0.00
2. ความอดทนอดกลั้น			
2.1	ไม่เป็นผู้โกรธง่าย	100	0.00
2.2	อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	100	0.00
2.3	มีความหนักแน่น	100	0.00
2.4	อดทนต่อศิษย์และการสอนในชั้นเรียน	100	0.00
2.5	อดทนต่อหน้าที่การงาน	100	0.00
2.6	ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ	100	0.00
3. ความรับผิดชอบ			
3.1	รู้จักหน้าที่ของตนเอง	100	0.00
3.2	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน	100	0.00
3.3	กล้ายอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง	100	0.00
3.4	ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์อย่างเสมอภาคและเต็มกำลัง ความสามารถของตน	100	0.00
3.5	ทุ่มเทเสียสละและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน	100	0.00

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
4. การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี			
4.1	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป	100	0.00
4.2	ไม่ทำตนไปในทางเสื่อมและงดเว้นจากอบายมุข	100	0.00
4.3	ปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนาที่ตนนับถือ	100	0.00
4.4	ไม่มีอคติ	100	0.00
4.5	เป็นผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา	100	0.00

จากตาราง 32 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ทั้ง 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความรับผิดชอบ และการยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต

ข้อ 1.1 ไม่คดโกง ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “ไม่ทุจริตต่อหน้าที่” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความ เป็น “ไม่ทุจริตต่อหน้าที่” และผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีก 1 ประเด็นคือ “ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ทางราชการ”

2. ด้านการยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี

ข้อ 4.5 เป็นผู้ที่มีศีล สมาธิ ปัญญา ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้คำว่า “เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน” จะทำให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงปรับข้อความ เป็น “เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน”

ตาราง 33 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลัก ด้านการปฏิบัติ
ตามบทบาทหน้าที่

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน			
1.1	มีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ	100	0.00
1.2	มีความสามารถจัดทำสาระหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสม	100	0.00
1.3	เตรียมแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน	100	0.00
1.4	มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัดในการจัดกิจกรรมให้ตรงกับโครงสร้างหลักสูตร	100	0.00
1.5	ดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง	100	0.00
2. การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ			
2.1	มีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้	100	0.00
2.2	มีความสามารถอธิบายเรื่องที่ยากได้ชัดเจนทำให้ศิษย์เข้าใจง่ายอย่างถูกต้องและแม่นยำ	100	.00
2.3	เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ	100	0.00
2.4	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน	100	0.00
2.5	ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	100	0.00
2.6	สอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง	100	0.00
3. การอบรมสั่งสอนศิษย์			
3.1	จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	94.11	5.89
3.2	สร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนาผู้เรียน	94.11	5.89
3.3	ปลูกฝังให้ศิษย์เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	100	0.00

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
3.4	สอนให้ศิษย์คิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	100	0.00
3.5	เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	100	0.00
3.6	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา	100	0.00

จากตาราง 33 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ในองค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ และการอบรมสั่งสอนศิษย์

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ด้านการอบรมสั่งสอนศิษย์ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มอีก 2 ประเด็น ดังนี้

ข้อ 3.7 ฝึกให้ศิษย์คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ข้อ 3.8 ส่งเสริมให้ศิษย์มีภาวะผู้นำ

ตาราง 34 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลัก ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน			
1.1	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	100	0.00
1.2	ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	100	0.00
1.3	อำนวยความสะดวก ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและชุมชนกับหน่วยงานอื่น	100	0.00

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร	ค่าสถิติ (n=17)	
		เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1.4	สามารถทำงานร่วมกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	100	0.00
1.5	มีพฤติกรรมนอบน้อม ถ่อมตนในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	100	0.00
1.6	มีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์	100	0.00
1.7	ให้เกียรติและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน	100	0.00
2. การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน			
2.1	เต็มใจช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนครู และชุมชนท้องถิ่น	100	0.00
2.2	ให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่นักเรียน เพื่อนครูและ ชุมชนท้องถิ่นตามโอกาสและความเหมาะสม	100	0.00
2.3	เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล	100	0.00
2.4	เข้าใจปัญหาและเข้าใจความต้องการของผู้ร่วมงานและชุมชน	94.11	5.89
3. การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน			
3.1	ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานและชุมชน	100	0.00
3.2	สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการและชุมชน	100	0.00
3.3	เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้และคำแนะนำที่ถูกต้องใน การปฏิบัติตน	100	0.00
3.4	สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงาน ราชการ	100	0.00

จากตาราง 34 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ทุกตัวตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ในองค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร ทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และการร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2 และรอบที่ 3 โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เกี่ยวกับระดับความเหมาะสมและความสอดคล้องของตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจาก ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 และค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป มีรายละเอียดดังตาราง 35 - 41

ตาราง 35 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับความเหมาะสม	ระดับความสอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. รักและเมตตาต่อศิษย์							
1.1	มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	ดูแลเอาใจใส่ศิษย์ เข้าใจพฤติกรรมและความสนใจศิษย์เป็นรายบุคคล	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหาทั้งส่วนตัวและการเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	ยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจศิษย์ทั้งต่อหน้า และลับหลัง	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	มีความห่วงใยกับลูกศิษย์โดยเสมอภาค	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6	สามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.7	สร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับศิษย์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 35 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านความผูกพันระหว่างครู กับศิษย์	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
2. การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า							
2.1	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและ ความเจริญงอกงามทุกด้าน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	สอนให้ศิษย์ได้พัฒนาตนเองตาม ศักยภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเลื่อมเสียม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	พัฒนาและส่งเสริมต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และ สังคมของศิษย์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	เป็นผู้ชี้แนะทางศิษย์ด้วยความดีมี คุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	ให้และสร้างโอกาสกับศิษย์ในการ พัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.7	ติดตามพฤติกรรม การ เปลี่ยนแปลงของศิษย์ให้มีความ เจริญก้าวหน้าในสิ่งที่ตั้งม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 35 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
องค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
ทุกข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 36 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน
องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านความรักและศรัทธาใน วิชาชีพ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ							
1.1	มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองต่อมนุษย์ และต่อสังคม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การ หรือสมาคมวิชาชีพจัดขึ้น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6	ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพ ชั้นสูง	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.7	ยอมรับนับถือในวิชาชีพครู	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ							
2.1	ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่ง วิชาชีพครู	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงาน ในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	มีความสามารถในการดำรง เอกลักษณ์ของอาชีพครู	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียง วิชาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทาง ราชการ และสังคม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 36 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านความรักและศรัทธาใน วิชาชีพ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
3. การพัฒนาวิชาชีพ							
3.1	เข้ารับฝึกอบรม ปรับปรุงตนเองให้ มีความเชี่ยวชาญในวิชาการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2	เพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพ โดย การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.3	นำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการ พัฒนาศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.4	ใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายมา ปฏิบัติหน้าที่	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.5	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการ สอน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.6	ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงบริบท ในอนาคต	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 36 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณ
ความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบหลัก
ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และมีความ
สอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 37 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน
องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมีจิตวิทยา ในการสอน	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล							
1.1	ทางด้านร่างกาย	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	ทางด้านสติปัญญา	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	ทางด้านพันธุกรรม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	ทางด้านประสบการณ์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี							
2.1	จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการ จัดการเรียนการสอนและทำท าย การเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	ปกครองชั้นเรียนด้วยความ เรียบร้อยและราบรื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	จัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	บูรณาการการสอนให้สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันของศิษย์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	สร้างความเป็นกันเองอย่าง เหมาะสม ให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีการสื่อสารที่ใกล้ชิด มากขึ้น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของ ศิษย์อย่างเสมอภาค	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3. การเสริมแรงในชั้นเรียน							
3.1	เสริมแรงทางบวก เช่น การให้ กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การให้รางวัลสิ่งของ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2	เสริมแรงทางลบ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 37 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมีจิตวิทยา ในการสอน	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
4. การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น							
4.1	ได้รับยอมรับนับถือ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.2	มีความสามารถในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.3	มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.4	มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.5	มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.6	มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5. การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม							
5.1	สามารถเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5.2	มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5.3	ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5.4	ปรับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5.5	คำนึงถึงวุฒิภาวะของแต่ละวัยให้มีความเหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 37 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 38 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน
องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการเป็น แบบอย่างที่ดี	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. การมีบุคลิกภาพที่ดี							
1.1	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	มีท่าทางสง่างาม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	มีอารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	มีน้ำเสียงชัดเจน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	มีท่าทางคล่องแคล่วว่องไว	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6	มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.7	เป็นผู้มีใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.8	มีสติปัญญาดี มีความคิด สร้างสรรค์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.9	มีความเป็นผู้นำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย							
2.1	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	มีมารยาทที่ดีงาม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	มีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	พูดจาสุภาพอ่อนหวาน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	เคารพสิทธิผู้อื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.7	แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.8	การสำรวจความประพฤติตน ในทางที่ดี	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการเป็น แบบอย่างที่ดี	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
3. การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง							
3.1	รักษาความสะอาดร่างกาย	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2	มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัย	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.3	รู้จักป้องกันโรคติดต่อ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.4	ทำจิตใจให้เบิกบานสดชื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.5	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอ และการ รู้จักยับยั้งชั่งใจ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 38 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในองค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 39 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ในองค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมีคุณธรรม และ จริยธรรม	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต							
1.1	ไม่ทุจริตต่อหน้าที่	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	ไม่เห็นแก่อำภิลสินจ้างหรือเรียก รับผลประโยชน์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมีคุณธรรม และ จริยธรรม	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความเหมาะสม	ระดับความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1.3	ไม่นำผลงานหรือลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางเลื่อมเสียม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	ไม่เบียดเบียนเวลาสอนไปทำงานอย่างอื่นนอกเหนือ การสอน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6	ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ทางราชการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. ความอดทนอดกลั้น							
2.1	ไม่เป็นผู้โกรธง่าย	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	มีความหนักแน่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	อดทนต่อศิษย์และการสอนในชั้นเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	อดทนต่อหน้าที่การงาน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3. ความรับผิดชอบ							
รู้จักหน้าที่ของตนเอง		5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน		5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
กล้ายอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง		5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4. การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี							
4.1	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.2	ไม่ทำตนไปในทางเลื่อมและงดเว้นจากอบายมุข	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.3	ปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนาที่ตนนับถือ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมีคุณธรรม และ จริยธรรม	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
4.4	ไม่มีอคติ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.5	เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 39 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุก
ข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 40 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ในองค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน							
1.1	มีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	มีความสามารถจัดทำสาระ หลักสูตรและกระบวนการ การเรียนการสอนที่เหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	เตรียมแผนการสอน จัดกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผลผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการจัดกิจกรรมให้ตรง กับโครงสร้างหลักสูตร	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับความเหมาะสม	ระดับความสอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1.5	ดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ							
2.1	มีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	มีความสามารถอธิบายเรื่องที่ยาก ได้ชัดเจนทำให้ศิษย์เข้าใจง่าย อย่างถูกต้องและแม่นยำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย รูปแบบให้เหมาะกับเนื้อหาและ ผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.5	ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.6	สอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์ เรียนรู้ด้วยตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3. การอบรมสั่งสอนศิษย์							
3.1	จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2	สร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนา ผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.3	ปลูกฝังให้ศิษย์เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.4	สอนให้ศิษย์คิดวิเคราะห์และ การ แก้ปัญหา	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับความเหมาะสม	ระดับความสอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
3.5	เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.6	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.7	ฝึกให้ศิษย์คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.8	ส่งเสริมให้ศิษย์มีความเป็นภาวะผู้นำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 40 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้ จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตาราง 41 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน
องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตรรอบที่ 2
และรอบที่ 3

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
1. การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน							
1.1	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้ ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมกับโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2	ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.3	อำนวยความสะดวก ประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและ ชุมชนกับหน่วยงานอื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4	มีความสามารถทำงานร่วมกับทุก คนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5	มีพฤติกรรมนอบน้อม ถ่อมตนใน การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6	มีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.7	ให้เกียรติและเคารพสิทธิซึ่งกัน และกัน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2. การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน							
2.1	เต็มใจช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนครู และชุมชนท้องถิ่น	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2	ให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่นักเรียน เพื่อนครูและ ชุมชนท้องถิ่นตามโอกาสและความ เหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3	เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้าน หลักสูตร การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 41 (ต่อ)

ข้อ	ตัวบ่งชี้ด้านการมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR		
2.4	เข้าใจปัญหาและเข้าใจความ ต้องการของผู้ร่วมงานและชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3. การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน							
3.1	ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงาน และชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2	สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างหน่วยงานราชการและ ชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.3	เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาให้ ความรู้และคำแนะนำ ที่ถูกต้อง ในการปฏิบัติตน	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.4	สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงาน ราชการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 41 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร มีความเหมาะสมอยู่
ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
ยืนยันของตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใน
โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบ และ
ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
2. การนำเสนอโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้
3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ
4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนาโมเดลโครงสร้าง
ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นำหน้าองค์ประกอบ ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบและ ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบและ
ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตาราง 42

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้

จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบด้านหลักความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1.	รักและเมตตาต่อศิษย์					
1.1	มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ	4.50	0.69	-1.06	-0.19	มากที่สุด
1.2	ดูแลเอาใจใส่ศิษย์ เข้าใจพฤติกรรมและความสนใจศิษย์เป็นรายบุคคล	4.47	0.70	-0.96	-0.38	มาก
1.3	แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหา ทั้งส่วนตัวและการเรียน	4.51	0.70	-1.11	-0.14	มากที่สุด
1.4	ยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจศิษย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.57	0.71	-1.33	0.27	มากที่สุด
1.5	มีความห่วงใยกับลูกศิษย์โดยเสมอภาค	4.57	0.70	-1.33	0.28	มากที่สุด
1.6	สามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์	4.63	0.56	-1.27	0.65	มากที่สุด
1.7	สร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับศิษย์	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.55	0.59	-1.17	0.04	มากที่สุด
2	การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า					
2.1	ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเจริญงอกงามทุกด้าน	4.57	0.69	-1.33	0.33	มากที่สุด
2.2	สอนให้ศิษย์ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ	4.50	0.68	-1.04	-0.18	มากที่สุด
2.3	ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย	4.55	0.69	-1.26	0.19	มากที่สุด
2.4	พัฒนาและส่งเสริมต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์	4.52	0.68	-1.12	-0.05	มากที่สุด
2.5	เป็นผู้ชี้แนะทางศิษย์ด้วยความดี มีคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้	4.59	0.56	-1.05	0.12	มากที่สุด

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
2.6	ให้และสร้างโอกาสกับศิษย์ในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ	4.61	0.54	-1.01	-0.01	มากที่สุด
2.7	ติดตามพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของศิษย์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในสิ่งที่ตั้งาม	4.70	0.51	-1.51	1.36	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.58	0.55	-1.13	0.11	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ยด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	4.57	0.55	-1.25	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 42 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาชีวิตศิษย์ให้มีความก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55) และ รักและเมตตาต่อศิษย์ ($\bar{X} = 4.55$ S.D. = 0.59) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้น จึงตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน องค์กรประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
1. การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ						
1.1	มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ	4.62	0.58	-1.30	0.68	มากที่สุด
1.2	มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองต่อมนุษย์ และต่อสังคม	4.68	0.52	-1.35	0.87	มากที่สุด
1.3	เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพจัดขึ้น	4.67	0.65	-1.76	1.61	มากที่สุด
1.4	มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	4.50	0.68	-1.04	-0.18	มากที่สุด
1.5	ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด	4.60	0.53	-0.90	-0.29	มากที่สุด
1.6	ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง	4.68	0.49	-1.27	0.52	มากที่สุด
1.7	ยอมรับนับถือในวิชาชีพครู	4.69	0.49	-1.28	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.64	0.47	-1.28	0.70	มากที่สุด
2. การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ						
2.1	ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู	4.67	0.52	-1.27	0.61	มากที่สุด
2.2	ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้	4.68	0.51	-1.25	0.53	มากที่สุด
2.3	มีความสามารถในการดำรงเอกลักษณ์ของอาชีพครู	4.61	0.54	-1.01	-0.01	มากที่สุด
2.4	ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวิชาชีพ	4.70	0.51	-1.51	1.36	มากที่สุด
2.5	ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและสังคม	4.50	0.69	-1.04	-0.21	มากที่สุด
2.6	วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู	4.50	0.68	-1.05	-0.17	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.61	0.49	-1.12	0.21	มากที่สุด

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
3. การพัฒนาวิชาชีพ						
3.1	เข้ารับฝึกอบรม ปรับปรุงตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาการ	4.68	0.65	-1.82	1.83	มากที่สุด
3.2	เพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพ โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	4.50	0.69	-1.06	-0.19	มากที่สุด
3.3	นำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่สุด	4.68	0.63	-1.83	1.91	มากที่สุด
3.4	ใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายมาปฏิบัติหน้าที่	4.50	0.69	-1.06	-0.19	มากที่สุด
3.5	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการสอน	4.47	0.70	-0.96	-0.38	มาก
3.6	ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทในอนาคต	4.51	0.70	-1.11	-0.14	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.56	0.59	-1.56	1.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ		4.60	0.50	-1.30	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 43 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ($\bar{X}=4.64$, S.D.= 0.47) การรักษาสื่อเสียงวิชาชีพ ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.49) และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X}=4.56$, S.D.= 0.59) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
1. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล						
1.1	ทางด้านร่างกาย	4.57	0.70	-1.33	0.31	มากที่สุด
1.2	ทางด้านสติปัญญา	4.57	0.70	-1.33	0.31	มากที่สุด
1.3	ทางด้านพันธุกรรม	4.63	0.56	-1.27	0.65	มากที่สุด
1.4	ทางด้านประสบการณ์	4.68	0.51	-1.25	0.53	มากที่สุด
1.5	ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.61	0.54	-1.00	0.03	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.61	0.51	-1.21	0.22	มากที่สุด
2. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี						
2.1	จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำทนายการเรียนรู้	4.70	0.51	-1.51	1.36	มากที่สุด
2.2	ปกครองชั้นเรียนด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น	4.47	0.70	-0.96	-0.38	มากที่สุด
2.3	จัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ	4.51	0.70	-1.11	-0.14	มากที่สุด
2.4	บูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของศิษย์	4.67	0.65	-1.79	1.72	มากที่สุด
2.5	สร้างความเป็นกันเองอย่างเหมาะสม ให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีการสื่อสารที่ใกล้ชิดมากขึ้น	4.57	0.60	-1.11	0.22	มากที่สุด
2.6	เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของศิษย์อย่างเสมอภาค	4.66	0.50	-1.08	-0.01	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.60	0.49	-1.33	0.95	มากที่สุด

ตาราง 44 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
3. การเสริมแรงในชั้นเรียน						
3.1	เสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การให้รางวัลสิ่งของ	4.70	0.49	-1.34	0.77	มากที่สุด
3.2	เสริมแรงทางลบ	4.67	0.51	-1.18	0.29	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.68	0.49	-1.23	0.47	มากที่สุด
4. การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น						
4.1	ได้รับยอมรับนับถือ	4.70	0.49	-1.33	0.70	มากที่สุด
4.2	มีความสามารถในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ	4.68	0.52	-1.35	0.87	มากที่สุด
4.3	มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	4.67	0.65	-1.76	1.61	มากที่สุด
4.4	มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น	4.75	0.47	-1.68	1.90	มากที่สุด
4.5	มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต	4.64	0.66	-1.60	1.15	มากที่สุด
4.6	มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.68	0.47	-1.61	1.64	มากที่สุด
5. การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม						
5.1	สามารถเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.68	0.63	-1.84	1.96	มากที่สุด
5.2	มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ	4.63	0.56	-1.27	0.65	มากที่สุด
5.3	ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี	4.67	0.52	-1.27	0.61	มากที่สุด
5.4	ปรับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม	4.51	0.62	-0.98	0.15	มากที่สุด
5.5	คำนึงถึงวุฒิภาวะของแต่ละวัย ให้มีความเหมาะสม	4.61	0.54	-1.01	-0.1	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.62	0.44	-1.21	0.94	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ยด้านการมีจิตวิทยาในการสอน	4.64	0.45	-1.38	1.14	มากที่สุด

จากตาราง 44 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอนมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 5 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) การเสริมแรงในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.49) การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.44) คำหนึ่งถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1. การมีบุคลิกภาพที่ดี						
1.1	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกต้องเหมาะสม	4.70	0.51	-1.51	1.36	มากที่สุด
1.2	มีท่าทางสง่างาม	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
1.3	มีอารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน	4.63	0.56	-1.27	0.65	มากที่สุด
1.4	มีน้ำเสียงชัดเจน	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
1.5	มีท่าทางคล่องแคล่วว่องไว	4.57	0.69	-1.33	0.33	มากที่สุด
1.6	มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง	4.50	0.68	-1.04	-0.18	มากที่สุด
1.7	เป็นผู้มีใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.66	0.53	-1.29	0.70	มากที่สุด
1.8	มีสติปัญญาดี มีความคิดสร้างสรรค์	4.66	0.52	-1.27	0.64	มากที่สุด
1.9	มีความเป็นผู้นำ	4.61	0.54	-1.01	-0.01	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.62	0.49	-1.18	0.23	มากที่สุด

ตาราง 45 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
2. การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย						
2.1	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.70	0.51	-1.49	1.31	มากที่สุด
2.2	มีมารยาทที่ดีงาม	4.67	0.52	-1.28	0.64	มากที่สุด
2.3	มีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย	4.69	0.49	-1.25	0.44	มากที่สุด
2.4	วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	4.55	0.69	-1.26	0.19	มากที่สุด
2.5	พูดจาสุภาพอ่อนหวาน	4.52	0.68	-1.12	-0.05	มากที่สุด
2.6	เคารพสิทธิผู้อื่นอย่างพึงกระทำ	4.59	0.56	-1.05	0.12	มากที่สุด
2.7	แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	4.62	0.54	-1.02	0.00	มากที่สุด
2.8	การสำรวจความประพฤติตนในทางที่ดี	4.70	0.52	-1.52	1.40	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.63	0.47	-1.25	0.75	มากที่สุด
3. การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง						
3.1	รักษาความสะอาดร่างกาย	4.68	0.51	-1.25	0.53	มากที่สุด
3.2	มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย	4.68	0.52	-1.35	0.87	มากที่สุด
3.3	รู้จักป้องกันโรคติดต่อ	4.67	0.65	-1.77	1.65	มากที่สุด
3.4	ทำจิตใจให้เบิกบานสดชื่น	4.68	0.51	-1.28	0.64	มากที่สุด
3.5	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอ และการรู้จักยับยั้งชั่งใจ	4.60	0.53	-0.89	-0.31	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.66	0.49	-1.25	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี		4.63	0.46	-1.27	0.76	มากที่สุด

จากตาราง 45 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์

แข็งแรง ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.47) และการมีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้นจึงตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1. ความซื่อสัตย์ สุจริต						
1.1	ไม่ทุจริตต่อหน้าที่	4.69	0.49	-1.27	0.52	มากที่สุด
1.2	ไม่เห็นแก่เอามิสสินจ้างหรือเรียกรับผลประโยชน์	4.69	0.54	-1.20	0.47	มากที่สุด
1.3	ไม่นำผลงานหรือลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน	4.65	0.52	-1.16	0.31	มากที่สุด
1.4	นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางเสื่อมเสีย	4.60	0.58	-1.17	0.38	มากที่สุด
1.5	ไม่เบียดเบียนเวลาสอนไปทำงานอย่างอื่นนอกเหนือการสอน	4.61	0.56	-1.12	0.27	มากที่สุด
1.6	ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ทางราชการ	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.64	0.43	-1.06	0.22	มากที่สุด
2. ความอดทนอดกลั้น						
2.1	ไม่เป็นผู้โกรธง่าย	4.57	0.69	-1.33	0.33	มากที่สุด
2.2	อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	4.50	0.68	-1.04	-0.18	มากที่สุด
2.3	มีความหนักแน่น	4.69	0.50	-1.38	0.93	มากที่สุด
2.3	มีความหนักแน่น	4.69	0.50	-1.38	0.93	มากที่สุด
2.4	อดทนต่อศิษย์และการสอนในชั้นเรียน	4.63	0.58	-1.35	0.82	มากที่สุด
2.5	อดทนต่อหน้าที่การงาน	4.56	0.69	-1.28	0.25	มากที่สุด

ตาราง 46 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
2.6	ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ	4.67	0.52	-1.28	0.67	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.60	0.52	-1.16	0.11	มากที่สุด
3. ความรับผิดชอบ						
3.1	รู้จักหน้าที่ของตนเอง	4.69	0.63	-1.85	2.00	มากที่สุด
3.2	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน	4.62	0.56	-1.20	0.45	มากที่สุด
3.3	กล้ายอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง	4.68	0.52	-1.35	0.87	มากที่สุด
3.4	ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์อย่างเสมอภาคและเต็มกำลังความสามารถของตน	4.54	0.62	-1.04	0.00	มากที่สุด
3.5	ทุ่มเทเสียสละและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน	4.52	0.71	-1.17	-0.08	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.61	0.48	-1.23	0.45	มากที่สุด
4. การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี						
4.1	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป	4.76	0.47	-1.82	2.50	มากที่สุด
4.2	ไม่ทำตนไปในทางเสื่อมและดเว้นจากอบายมุข	4.56	0.59	-0.99	-0.00	มากที่สุด
4.3	ปฏิบัติตามหลักธรรมศาสนาที่ตนนับถือ	4.67	0.52	-1.33	0.80	มากที่สุด
4.4	ไม่มีอคติ	4.63	0.59	-1.39	0.89	มากที่สุด
4.5	เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน	4.56	0.69	-1.30	0.26	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.64	0.46	-1.25	0.82	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ยด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.62	0.45	-1.25	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 46 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 4

องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.43) การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.46) ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.48) และความอดทนอดกลั้น ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1. การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน						
1.1	มีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ	4.49	0.69	-1.02	-0.24	มาก
1.2	มีความสามารถจัดทำสาระหลักสูตรและกระบวนการการเรียนการสอนที่เหมาะสม	4.54	0.69	-1.21	0.10	มากที่สุด
1.3	เตรียมแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เรียน	4.51	0.69	-1.10	-0.10	มากที่สุด
1.4	มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมให้ตรงกับโครงสร้างหลักสูตร	4.59	0.56	-1.05	0.12	มากที่สุด
1.5	ดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง	4.59	0.56	-1.03	0.07	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.55	0.57	-0.99	-0.29	มากที่สุด
2. การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ						
2.1	มีความสามารถใช้ภาษา ในการสื่อสารและเครื่องมือ ในการแสวงหาความรู้	4.69	0.52	-1.51	1.36	มากที่สุด

ตาราง 47 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
2.2	มีความสามารถอธิบายเรื่องที่ยากได้ชัดเจน ทำให้ศิษย์เข้าใจง่ายอย่างถูกต้องและแม่นยำ	4.61	0.58	-1.26	0.58	มากที่สุด
2.3	เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ	4.67	0.53	-1.35	0.87	มากที่สุด
2.4	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน	4.66	0.65	-1.71	1.44	มากที่สุด
2.5	ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.69	0.49	-1.28	0.55	มากที่สุด
2.6	สอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง	4.68	0.50	-1.21	0.35	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.67	0.46	-1.42	1.10	มากที่สุด
3. การอบรมสั่งสอนศิษย์						
3.1	จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	0.50	-1.24	0.48	มากที่สุด
3.2	สร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนาผู้เรียน	4.63	0.56	-1.27	0.65	มากที่สุด
3.3	ปลูกฝังให้ศิษย์เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	4.64	0.58	-1.41	0.96	มากที่สุด
3.4	สอนให้ศิษย์คิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.57	0.69	-1.33	0.33	มากที่สุด
3.5	เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.50	0.68	-1.04	-0.18	มากที่สุด
3.6	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา	4.55	0.69	-1.26	0.19	มากที่สุด
3.7	ฝึกให้ศิษย์คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	4.47	0.70	-0.97	-0.38	มากที่สุด
3.8	ส่งเสริมให้ศิษย์มีความเป็นภาวะผู้นำ	4.54	0.69	-1.19	0.05	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.57	0.55	-1.14	0.14	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่		4.59	0.51	-1.15	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 47 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบ ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.46) การอบรมสั่งสอนศิษย์ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) และมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

ตาราง 48 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1. การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน						
1.1	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน	4.51	0.69	-1.07	-0.15	มากที่สุด
1.2	ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	4.50	0.68	-1.03	-0.20	มากที่สุด
1.3	อำนวยความสะดวก ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและชุมชนกับหน่วยงานอื่น	4.54	0.69	-1.21	0.10	มากที่สุด
1.4	มีความสามารถทำงานร่วมกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.51	0.69	-1.10	-0.11	มากที่สุด
1.5	มีพฤติกรรมนอบน้อมถ่อมตนในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	4.58	0.57	-1.00	0.00	มากที่สุด
1.6	มีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์	4.60	0.55	-1.02	0.04	มากที่สุด

ตาราง 48 (ต่อ)

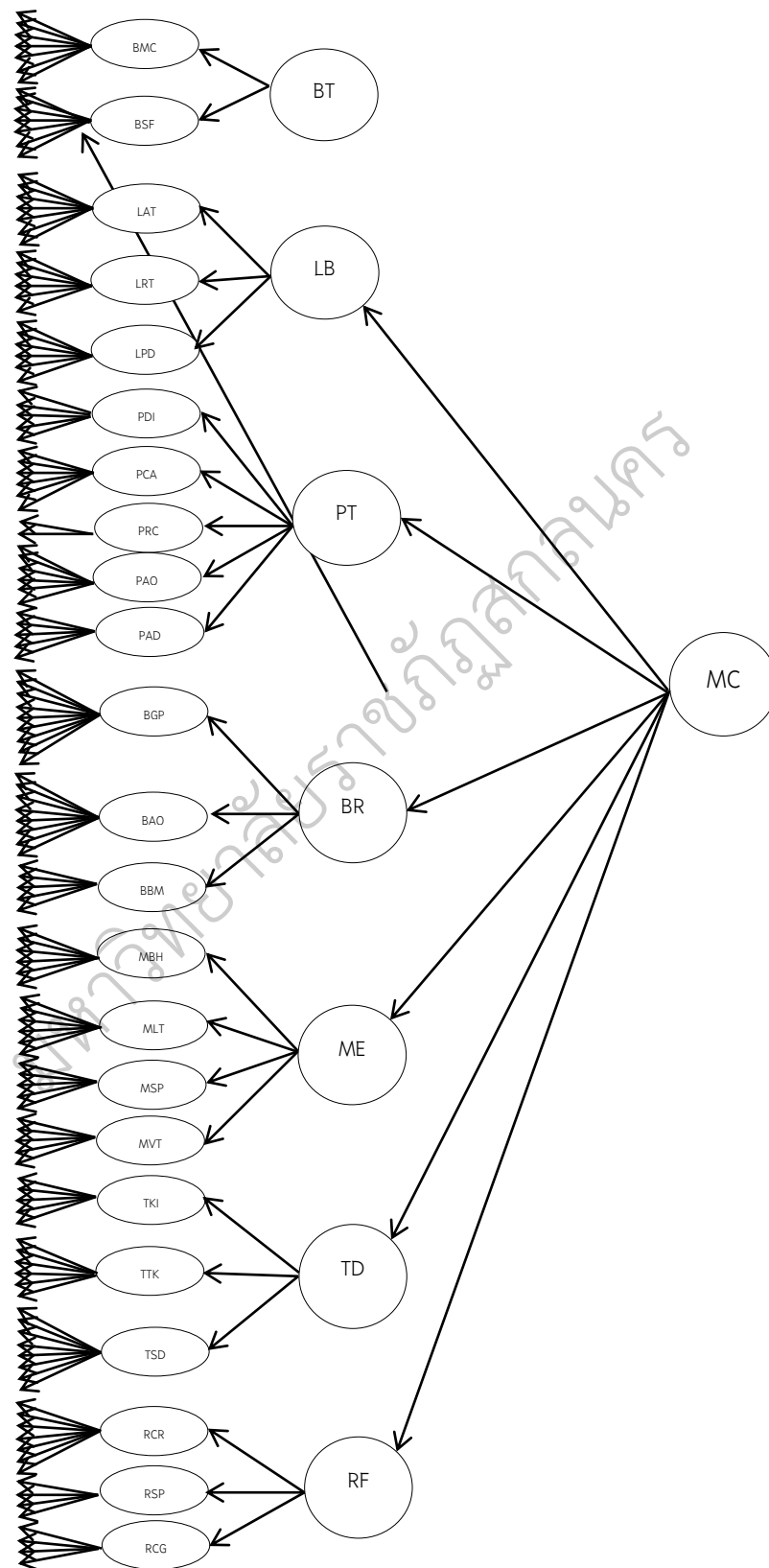
ข้อ	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1.7	ให้เกียรติและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน	4.69	0.52	-1.49	1.32	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.56	0.56	-1.06	-0.79	มากที่สุด
2. การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน						
2.1	เต็มใจช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนครู และชุมชนท้องถิ่น	4.76	0.46	-1.79	2.35	มากที่สุด
2.2	ให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่นักเรียน เพื่อนครูและชุมชนท้องถิ่นตามโอกาสและความเหมาะสม	4.47	0.70	-0.96	-0.38	มาก
2.3	เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล	4.51	0.70	-1.13	-0.12	มากที่สุด
2.4	เข้าใจปัญหาและเข้าใจความต้องการของผู้ร่วมงานและชุมชน	4.57	0.70	-1.33	0.31	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.58	0.57	-1.27	0.49	มากที่สุด
3. การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน						
3.1	ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานและชุมชน	4.57	0.70	-1.33	0.31	มากที่สุด
3.2	สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการและชุมชน	4.68	0.51	-1.26	0.68	มากที่สุด
3.3	เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้และคำแนะนำที่ถูกต้องในการปฏิบัติตน	4.68	0.51	-1.25	0.53	มากที่สุด
3.4	สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงานราชการ	4.54	0.55	-0.72	-0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.60	0.46	-1.07	0.20	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร		4.58	0.50	-1.25	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 48 พบว่า ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.46) การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.57) และการสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 ดังนั้นจึงตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

จากตาราง 42-48 เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่า เบ้ซ้ายและ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า Kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, Kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติและ Kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ ทุกตัวขององค์ประกอบ

2.2 การนำเสนอโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนการสังเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ทำให้ได้โมเดลเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 135 ตัวบ่งชี้ โดยโมเดล มีลักษณะเป็นโมเดลโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) ดังภาพประกอบ 15

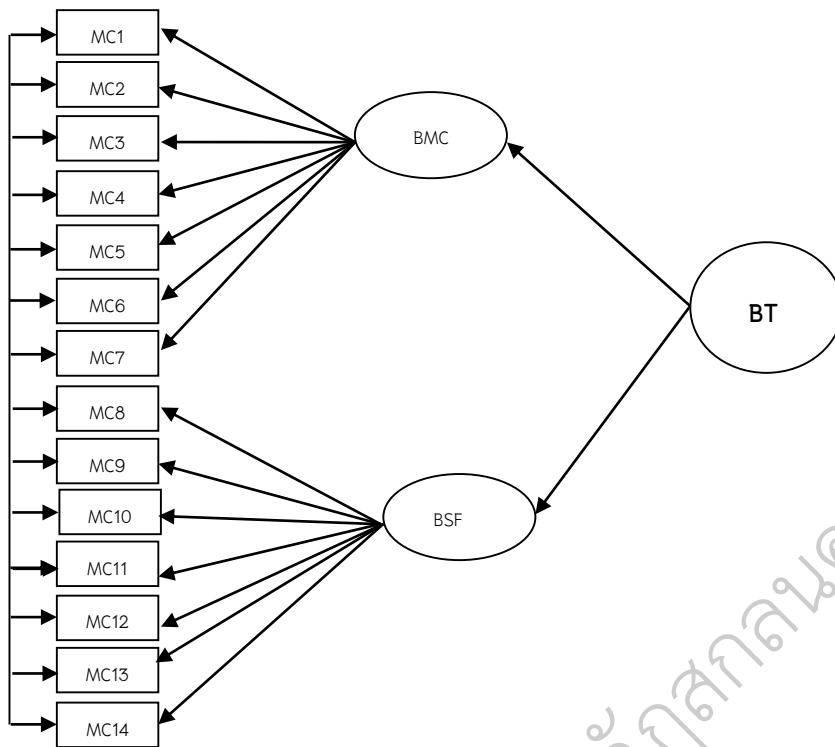

ภาพประกอบที่ 15 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามของตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

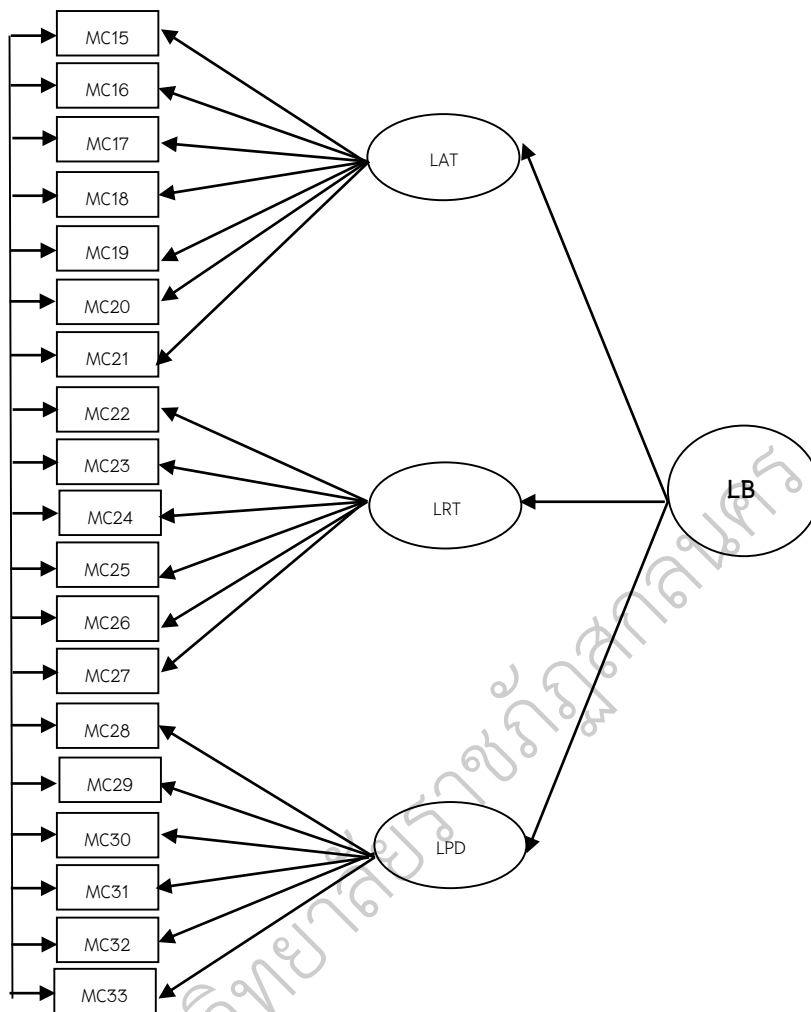
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในส่วนนี้ เพื่อทดสอบความสอดคล้อง กลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบสำหรับนำไป วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองต่อไป แต่เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจาก 23 องค์ประกอบย่อย และ 135 ตัวบ่งชี้ ได้ในครั้งเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงแยกวิเคราะห์โมเดลย่อยทั้งหมด 7 โมเดล ดังนี้

1. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้
2. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 19 ตัวบ่งชี้
3. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 24 ตัวบ่งชี้
4. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้
5. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้
6. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 19 ตัวบ่งชี้
7. โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็น กัลยาณมิตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้

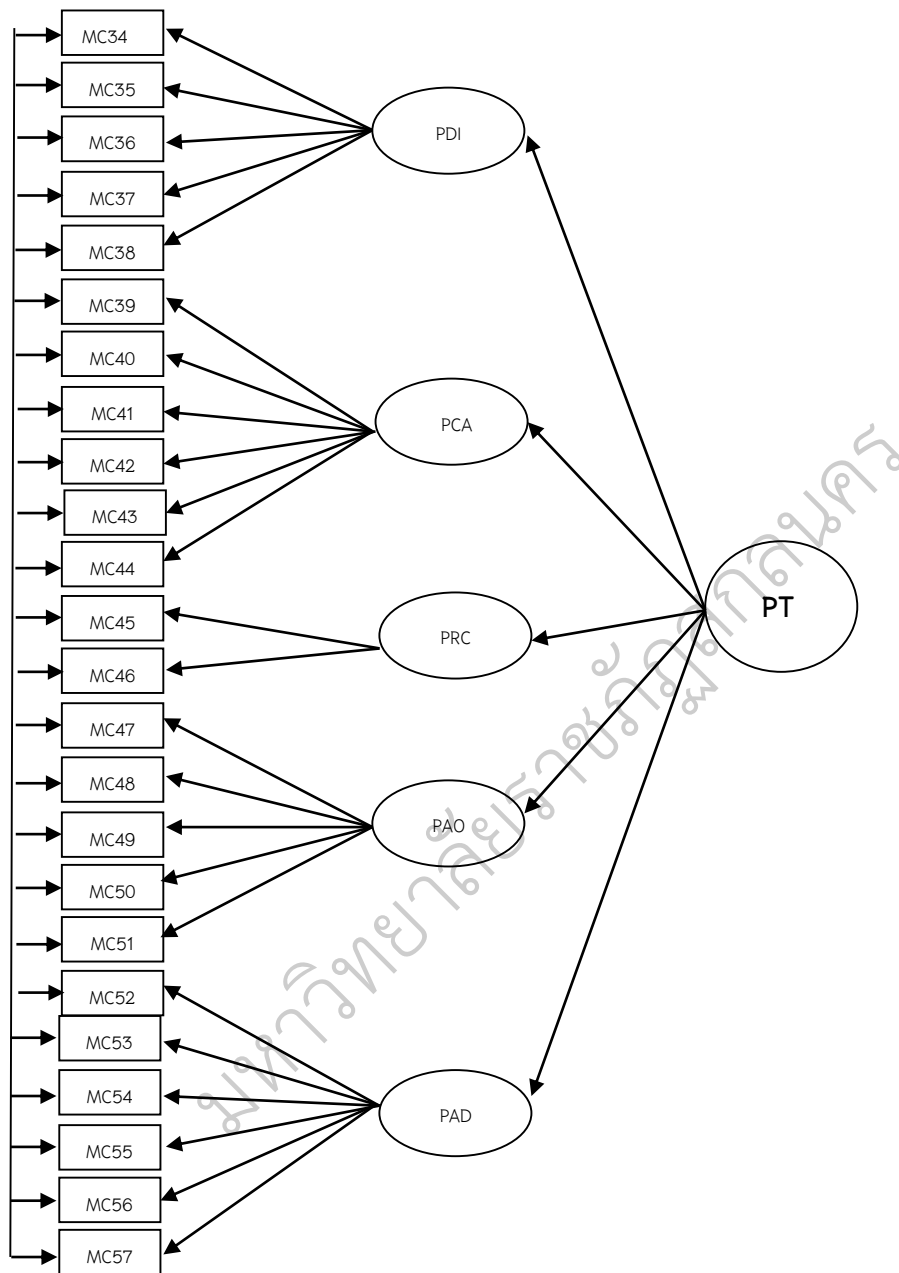
ลักษณะของโมเดลดังกล่าวข้างต้นแสดงในรูปของโมเดลการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังภาพประกอบ 16- 22

ภาพประกอบ 16 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

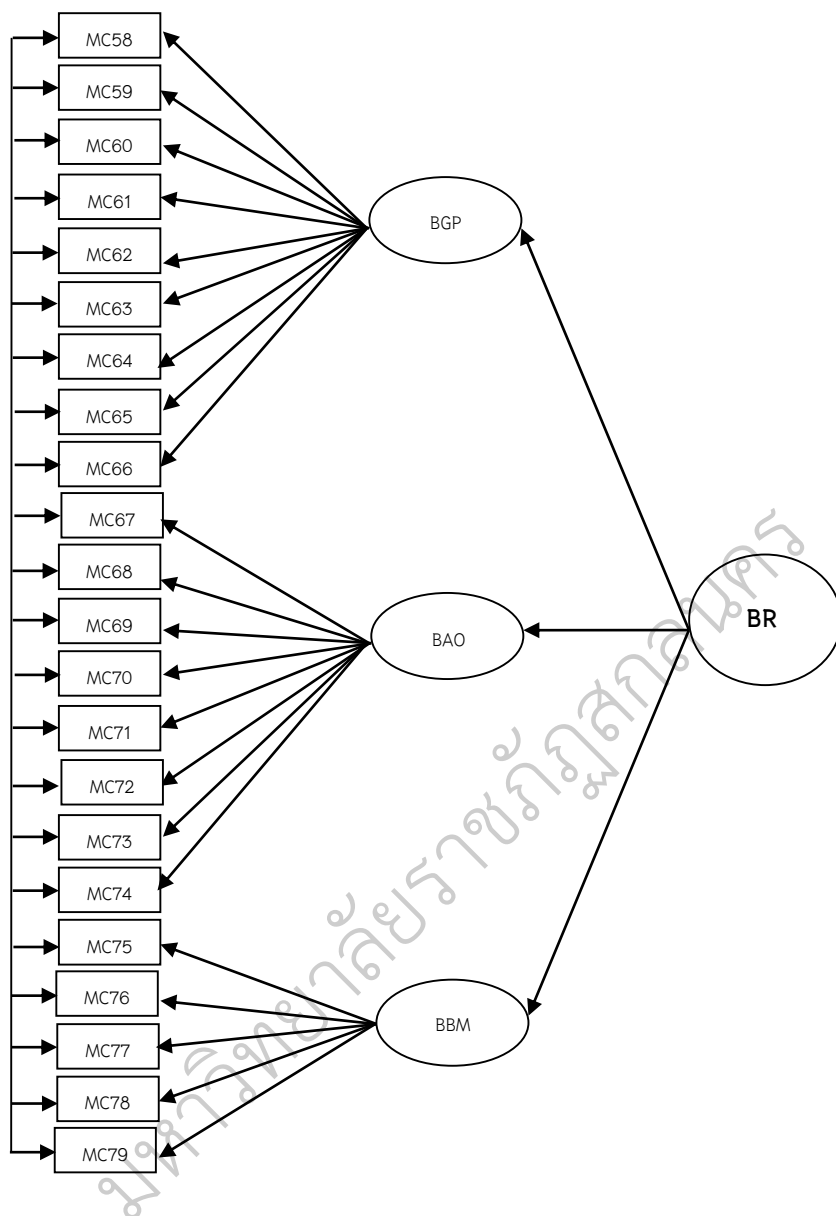

ภาพประกอบ 17 โมเดลการวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

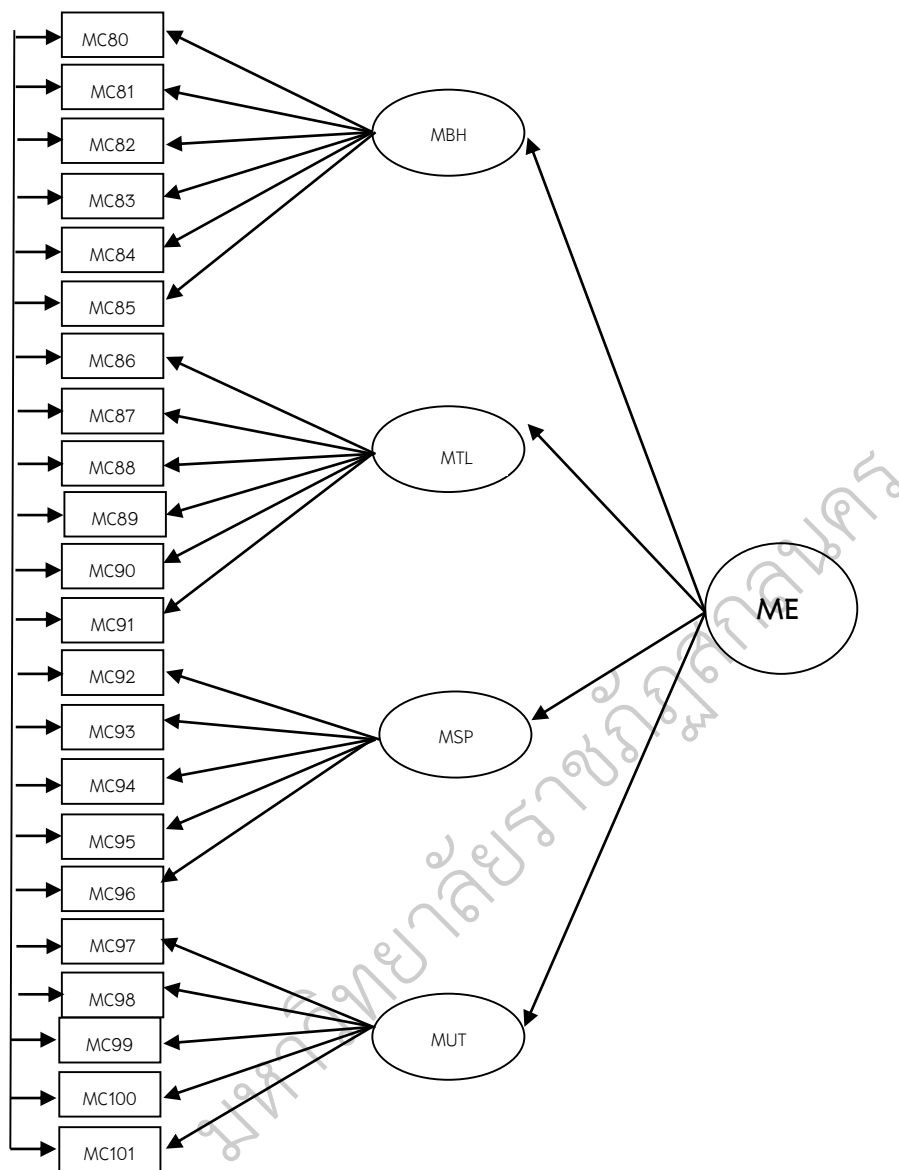

ภาพประกอบ 18 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

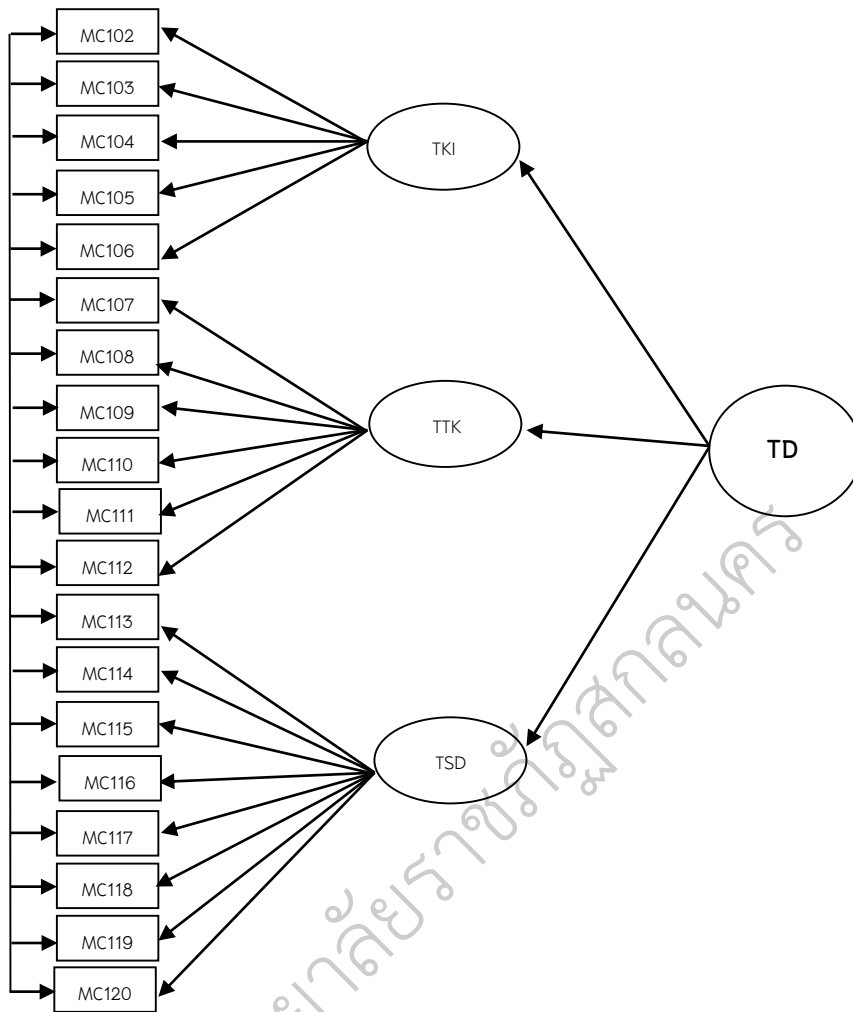

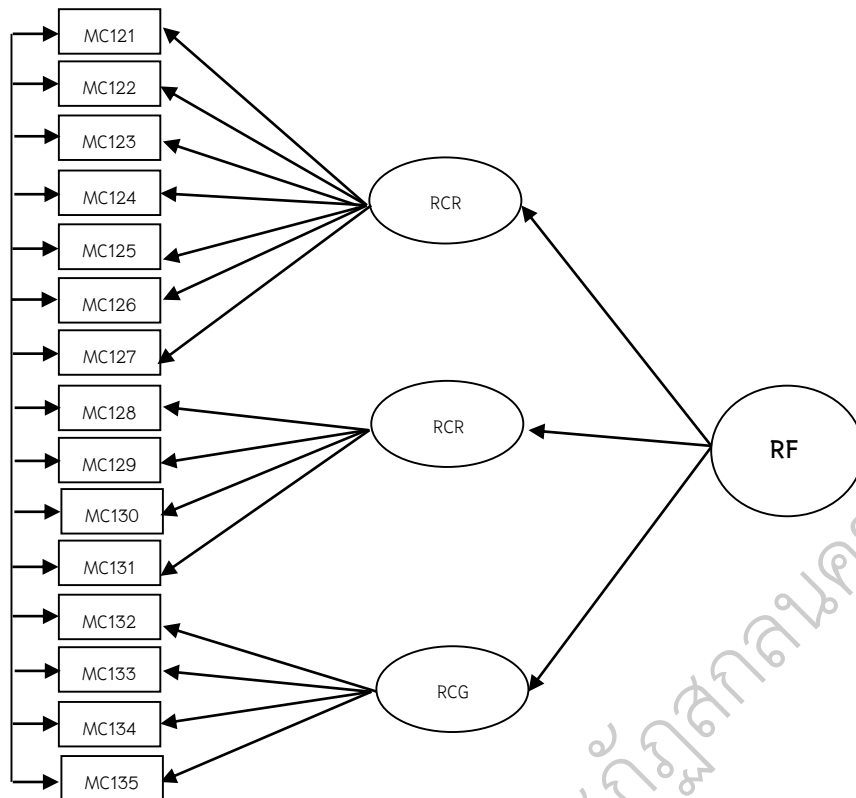
ภาพประกอบ 19 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ภาพประกอบ 20 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

ภาพประกอบ 21 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

ภาพประกอบ 22 โมเดลการวิเคราะห์ห้วงศัพทประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่บ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดังตาราง 49

ตาราง 49 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ซึ่งองค์ประกอบหลักด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

ตัวบ่งชี้	MC1	MC2	MC3	MC4	MC5	MC6	MC7	MC8	MC9	MC10	MC11	MC12	MC13	MC14
MC1	1.00													
MC2	.896**	1.00												
MC3	.898**	.873**	1.00											
MC4	.788**	.754**	.823**	1.00										
MC5	.790**	.788**	.810**	.870**	1.00									
MC6	.607**	.630**	.630**	.718**	.768**	1.00								
MC7	.656**	.598**	.621**	.686**	.687**	.783**	1.00							
MC8	.772**	.729**	.736**	.813**	.795**	.686**	.815**	1.00						
MC9	.666**	.648**	.670**	.764**	.738**	.596**	.697**	.834**	1.00					
MC10	.593**	.639**	.604**	.676**	.673**	.495**	.577**	.706**	.835**	1.00				
MC11	.656**	.643**	.667**	.719**	.749**	.613**	.633**	.741**	.842**	.801**	1.00			
MC12	.563**	.524**	.545**	.573**	.637**	.575**	.662**	.629**	.746**	.647**	.784**	1.00		
MC13	.571**	.558**	.562**	.600**	.641**	.625**	.678**	.648**	.755**	.662**	.778**	.876**	1.00	
MC14	.689**	.666**	.686**	.707**	.751**	.741**	.797**	.764**	.712**	.579**	.715**	.725**	.781**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 9265.45 Sig = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.931

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 49 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดลตัวบ่งชี้ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 14 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.495 ถึง 0.898 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเลื่อมเสียม (MC10) และสามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์ (MC6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.495 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหาทั้งส่วนตัวและการเรียน (MC3) และมีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ (MC1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.898

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 50 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้	MC15	MC16	MC17	MC18	MC19	MC20	MC21	M22	MC23	MC24	MC25	MC26	MC27	MC28	MC29	MC30	MC31	MC32	MC33
MC15	1.00																		
MC16	.555**	1.00																	
MC17	.639**	.788**	1.00																
MC18	.591**	.525**	.746**	1.00															
MC19	.420**	.770**	.636**	.578**	1.00														
MC20	.495**	.591**	.692**	.718**	.817**	1.00													
MC21	.498**	.602**	.701**	.727**	.798**	.972**	1.00												
MC22	.543**	.880**	.709**	.545**	.771**	.656**	.667**	1.00											
MC23	.538**	.885**	.714**	.545**	.762**	.648**	.659**	.963**	1.00										
MC24	.630**	.547**	.630**	.755**	.638**	.758**	.754**	.499**	.499**	1.00									
MC25	.740**	.672**	.742**	.712**	.539**	.626**	.637**	.625**	.632**	.781**	1.00								
MC26	.597**	.528**	.745**	.996**	.585**	.725**	.735**	.553**	.548**	.755**	.719**	1.00							
MC27	.592**	.527**	.747**	.994**	.575**	.719**	.729**	.547**	.547**	.757**	.713**	.990**	1.00						
MC28	.446**	.535**	.754**	.740**	.652**	.749**	.746**	.544**	.556**	.640**	.546**	.740**	.742**	1.00					
MC29	.596**	.532**	.745**	.994**	.584**	.719**	.728**	.547**	.546**	.760**	.718**	.990**	.988**	.745**	1.00				
MC30	.420**	.500**	.740**	.739**	.638**	.734**	.743**	.503**	.515**	.644**	.528**	.738**	.736**	.943**	.739**	1.00			

ตาราง 50 (ต่อ)

ตัว ป่งชี้	MC15	MC16	MC17	MC18	MC19	MC20	MC21	M22	MC23	MC24	MC25	MC26	MC27	MC28	MC29	MC30	MC31	MC32	MC33
MC31	.615**	.717**	.733**	.666**	.568**	.524**	.533**	.721**	.741**	.571**	.689**	.669**	.668**	.598**	.670**	.594**	1.00		
MC32	.637**	.720**	.756**	.648*	.597**	.506**	.515**	.722**	.716**	.558**	.666**	.655**	.650**	.587**	.651**	.583**	.896**	1.00	
MC33	.638**	.741**	.750**	.670**	.580**	.519**	.528**	.713**	.738**	.562**	.686**	.673**	.676**	.595**	.673**	.574**	.898**	.837**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 18977.208 Sig = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.925

ตัวป่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 50 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ โมเดลตัวบ่งชี้ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 19 ตัว มีความสัมพันธ์ กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.420 ถึง 0.996 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด มีจำนวน 2 คู่ คือ ปฏิบัติ ตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด (MC19) และมีความศรัทธาต่อวิชาชีพ (MC15) นำ แนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด (MC30) และมีความศรัทธาต่อ วิชาชีพ (MC15) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.420 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสังคม (MC26) และมีความ ภาควุมใจในวิชาชีพ (MC18) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.996

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 51 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

ตัวบ่งชี้	MC34	MC35	MC36	MC37	MC38	MC39	MC40	M41	MC42	MC43	MC44	MC45	MC46	MC47	MC48	MC49
MC34	1.00															
MC35	.843**	1.00														
MC36	.726**	.761**	1.00													
MC37	.578**	.578**	.534**	1.00												
MC38	.599**	.635**	.623**	.504**	1.00											
MC39	.704**	.737**	.741**	.624**	.778**	1.00										
MC40	.728**	.780**	.630**	.716**	.560**	.655**	1.00									
MC41	.810**	.802**	.630**	.738**	.564**	.681**	.873**	1.00								
MC42	.610**	.610**	.436**	.561**	.635**	.545**	.591**	.605**	1.00							
MC43	.644**	.672**	.891**	.472**	.553**	.653**	.549**	.551**	.391**	1.00						
MC44	.359**	.382**	.258**	.601**	.459**	.318**	.552**	.489**	.678**	.229**	1.00					
MC45	.570**	.593**	.509**	.893**	.485**	.616**	.711**	.737**	.521**	.445**	.649**	1.00				
MC46	.531**	.553**	.471**	.841**	.458**	.580**	.733**	.663**	.483**	.411**	.700**	.901**	1.00			
MC47	.564**	.581**	.499**	.908**	.526**	.643**	.736**	.745**	.549**	.436**	.614**	.944**	.901**	1.00		
MC48	.584**	.606**	.545**	.885**	.552**	.672**	.720**	.741**	.546**	.484**	.591**	.884**	.848**	.899**	1.00	

ตาราง 51 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC34	MC35	MC36	MC37	MC38	MC39	MC40	M41	MC42	MC43	MC44	MC45	MC46	MC47	MC48	MC49
MC49	.754**	.780**	.637**	.714**	.627**	.731**	.756**	.750**	.756**	.570**	.484**	.726**	.684**	.732**	.788**	1.00
MC50	.488**	.494**	.414**	.477**	.642**	.468**	.456**	.428**	.828**	.378**	.772**	.491**	.511**	.484**	.501**	.628**
MC51	.706**	.744**	.596**	.666**	.605**	.686**	.705**	.703**	.740**	.562**	.485**	.679**	.642**	.685**	.741**	.948**
MC52	.684**	.680**	.783**	.584**	.675**	.791**	.598**	.621**	.454**	.689**	.256**	.520**	.456**	.517**	.542**	.619**
MC53	.609**	.605**	.393**	.520**	.607**	.521**	.562**	.575**	.919**	.352**	.689**	.526**	.507**	.536**	.505**	.751**
MC54	.731**	.771**	.988**	.527**	.629**	.748**	.635**	.635**	.436**	.879**	.272**	.523**	.484**	.506**	.552**	.647**
MC55	.568**	.579**	.540**	.963**	.504**	.618**	.722**	.713**	.548**	.478**	.602**	.874**	.829**	.888**	.880**	.709**
MC56	.428**	.424**	.432**	.676**	.385**	.473**	.500**	.530**	.380**	.400**	.360**	.595**	.548**	.615**	.592**	.484**
MC57	.601**	.638**	.625**	.499**	.997**	.781**	.558**	.562**	.632**	.555**	.454**	.481**	.454**	.521**	.547**	.630**

ตาราง 51 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC50	MC51	MC52	MC53	MC54	MC55	M56	MC57
MC50	1.00							
MC51	.624**	1.00						
MC52	.405**	.574**	1.00					
MC53	.845**	.735**	.418**	1.00				
MC54	.414**	.606**	.777**	.410**	1.00			
MC55	.483**	.662**	.563**	.502*	.534**	1.00		
MC56	.295**	.473**	.461**	.334**	.421**	.645**	1.00	
MC57	.645**	.608**	.678**	.610**	.632**	.499**	.382**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 21204.984 Sig = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.931

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 51 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน (PT) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 24 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.229 ถึง 0.988 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของศิษย์อย่างเสมอภาค (MC44) และสร้างความเป็นกันเองอย่างเหมาะสม ให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีการสื่อสารที่ใกล้ชิดมากขึ้น (MC43) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.229 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ (MC54) และทางด้านพันธูกรรม (MC36) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.988

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 52 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวบ่งชี้	MC58	MC59	MC60	MC61	MC62	MC63	MC64	M65	MC66	MC67	MC68	MC69	MC70	MC71	MC72	MC73	MC74
MC58	1.00																
MC59	.791**	1.00															
MC60	.741**	.783**	1.00														
MC61	.797**	.994**	.783**	1.00													
MC62	.764**	.810**	.686**	.815**	1.00												
MC63	.712**	.692**	.596**	.697**	.834**	1.00											
MC64	.598**	.549**	.527**	.556**	.604**	.528**	1.00										
MC65	.600**	.566**	.524**	.572**	.605**	.524**	.962**	1.00									
MC66	.781**	.671**	.625**	.678**	.648**	.755**	.487**	.489**	1.00								
MC67	.996**	.794**	.744**	.800**	.766**	.708**	.609**	.612**	.777**	1.00							
MC68	.628**	.579**	.530**	.586**	.619**	.537**	.944**	.982**	.503**	.632**	1.00						
MC69	.645**	.518**	.507**	.525**	.592**	.527**	.886**	.886**	.507**	.650**	.895**	1.00					
MC70	.579**	.577**	.495**	.577**	.706**	.835**	.407**	.405**	.662**	.576**	.411**	.402**	1.00				
MC71	.715**	.633**	.613**	.633**	.741**	.842**	.496**	.518**	.778**	.711**	.537**	.519**	.801**	1.00			
MC72	.725**	.656**	.575**	.662**	.629**	.746**	.441**	.450**	.876**	.721**	.463**	.459**	.647**	.784**	1.00		
MC73	.777**	.674**	.622**	.674**	.645**	.753**	.482**	.485**	.997**	.773**	.498**	.502**	.664**	.776**	.873**	1.00	
MC74	.996**	.788**	.739**	.795**	.760**	.708**	.604**	.607**	.778**	.993**	.635**	.645**	.577**	.711**	.723**	.774**	1.00
MC75	.632**	.577**	.534**	.584**	.626**	.545**	.948**	.979**	.499**	.636**	.989**	.911**	.410**	.533**	.459**	.495**	.639**
MC76	.672**	.535**	.545**	.542**	.589**	.531**	.846**	.846**	.547**	.669**	.869**	.864**	.409**	.541**	.513**	.543**	.671**

ตาราง 52 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC58	MC59	MC60	MC61	MC62	MC63	MC64	M65	MC66	MC67	MC68	MC69	MC70	MC71	MC72	MC73	MC74
MC77	.739**	.621**	.634**	.616**	.783**	.740**	.684**	.684**	.627**	.736**	.709**	.694**	.645**	.747**	.592**	.629**	.742**
MC78	.642**	.586**	.537**	.593**	.627**	.546**	.933**	.964**	.510**	.646**	.989**	.904**	.418**	.540**	.469**	.505**	.649**
MC79	.537**	.421**	.419**	.421**	.475**	.575**	.754**	.741**	.641**	.533**	.750**	.791**	.509**	.599**	.594**	.638**	.537**

ตาราง 52 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC75	MC76	MC77	MC78	MC79
MC75	1.00				
MC76	.878**	1.00			
MC77	.716**	.785**	1.00		
MC78	.993**	.879**	.723**	1.00	
MC79	.759**	.767**	.630**	.760**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 26687.051 Sig = .000 Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.905

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 52 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (BR) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 22 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.402 ถึง 0.997 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ (MC70) และมีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย (MC69) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.402 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สูงที่สุด คือ แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ (MC73) และมีความเป็นผู้นำ (MC66) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.997

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 53 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

ตัวบ่งชี้	MC80	MC81	MC82	MC83	MC84	MC85	MC86	M87	MC88	MC89	MC90	MC91	MC92	MC93	MC94	MC95	MC96	MC97
MC80	1.00																	
MC81	.795**	1.00																
MC82	.806**	.747**	1.00															
MC83	.422**	.399**	.332**	1.00														
MC84	.438**	.402**	.372**	.783**	1.00													
MC85	.514**	.496**	.444**	.714**	.698**	1.00												
MC86	.597**	.539**	.516**	.638**	.622**	.815**	1.00											
MC87	.718**	.657**	.648**	.544**	.552**	.697**	.834**	1.00										
MC88	.880**	.809**	.798**	.435**	.445**	.512**	.581**	.705**	1.00									
MC89	.521**	.482**	.442**	.706**	.679**	.965**	.809**	.684**	.532**	1.00								
MC90	.575**	.523**	.499**	.617**	.606**	.797**	.982**	.813**	.560**	.791**	1.00							
MC91	.543**	.501**	.499**	.285**	.297**	.337**	.409**	.521**	.578**	.342**	.392**	1.00						
MC92	.709**	.645**	.637**	.344**	.396**	.433**	.628**	.716**	.683**	.406**	.607**	.631**	1.00					
MC93	.463**	.433**	.398**	.624**	.617**	.873**	.749**	.597**	.442**	.866**	.745**	.276**	.366**	1.00				
MC94	.591**	.562**	.539**	.472**	.469**	.542**	.589**	.531**	.610**	.522**	.568**	.331**	.522**	.433**	1.00			
MC95	.402**	.388**	.334**	.590**	.586**	.823**	.666**	.552**	.415**	.788**	.660**	.282**	.352**	.707**	.458**	1.00		
MC96	.551**	.496**	.494**	.580**	.564**	.757**	.928**	.779**	.536**	.750**	.909**	.372**	.587**	.689**	.537**	.612**	1.00	

ตาราง 53 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC80	MC81	MC82	MC83	MC84	MC85	MC86	M87	MC88	MC89	MC90	MC91	MC92	MC93	MC94	MC95	MC96	MC97
MC97	.434**	.418**	.402**	.345**	.334**	.419**	.492**	.437**	.492**	.414**	.470**	.365**	.596**	.316**	.786**	.360**	.439**	1.00
MC98	.439**	.414**	.388**	.360**	.341**	.406**	.429**	.395**	.426**	.392**	.412**	.256**	.368**	.313**	.708**	.341**	.391**	.586**
MC99	.577**	.548**	.525**	.446**	.443**	.516**	.555**	.507**	.597**	.496**	.534**	.325**	.505**	.407**	.957**	.439**	.504**	.748**
MC100	.519**	.504**	.448**	.706**	.697**	.989**	.805**	.692**	.516**	.960**	.787**	.330**	.426**	.863**	.539**	.812**	.746**	.413**
MC101	.607**	.541**	.524**	.624**	.614**	.803**	.984**	.821**	.590**	.801**	.965**	.396**	.617**	.736**	.587**	.653**	.919**	.486**

ตาราง 53 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC98	MC99	MC100	MC101
MC98	1.00			
MC99	.681**	1.00		
MC100	.402**	.513**	1.00	
MC101	.425**	.559**	.807**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 16990.018 Sig = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.939

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 53 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม (ME) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 22 ตัวมีความสัมพันธ์ กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.256 ถึง 0.984 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ไม่ทำตนไปในทาง เสื่อมและงดเว้นจากอบายมุข (MC98) และไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ (MC91) มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.256 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ เป็น ผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน (MC101) และไม่เป็นผู้โกรธง่าย (MC86) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.984

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 54 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

ตัวบ่งชี้	MC102	MC103	MC104	MC105	MC106	MC107	MC108	M109	MC110	MC111	MC112	MC113	MC114	MC115	MC116
MC102	1.00														
MC103	.827**	1.00													
MC104	.838*	.794**	1.00												
MC105	.736**	.638**	.774**	1.00											
MC106	.751**	.661**	.774**	.864**	1.00										
MC107	.714**	.582**	.716**	.716**	.777**	1.00									
MC108	.601**	.517**	.622**	.566**	.632**	.737**	1.00								
MC109	.528**	.417**	.552**	.501**	.551**	.672**	.573**	1.00							
MC110	.743**	.651**	.755**	.587**	.631**	.734**	.656**	.786**	1.00						
MC111	.720**	.593**	.728**	.682**	.745**	.611**	.502**	.616**	.710**	1.00					
MC112	.736**	.606**	.733**	.693**	.742**	.607**	.502**	.610**	.703**	.937**	1.00				
MC113	.736**	.607**	.728**	.695**	.744**	.609**	.498**	.613**	.704**	.938**	.992**	1.00			
MC114	.604**	.496**	.615**	.566**	.628**	.742**	.965**	.548**	.632**	.485**	.487**	.483**	1.00		
MC115	.699**	.573**	.630**	.653**	.672**	.791**	.767**	.538**	.609**	.504**	.519**	.521**	.783**	1.00	
MC116	.832**	.697**	.733**	.620**	.648**	.757**	.669**	.576**	.777**	.589**	.598**	.604**	.686**	.815**	1.00

ตาราง 54 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC102	MC103	MC104	MC105	MC106	MC107	MC108	M109	MC110	MC111	MC112	MC113	MC114	MC115	MC116
MC117	.992**	.821**	.828**	.735**	.745**	.699**	.589**	.512**	.733**	.716**	.738**	.738**	.596**	.697**	.834**
MC118	.825**	.975**	.783**	.638**	.651**	.568**	.507**	.394**	.641**	.584**	.604**	.605**	.495**	.577**	.706**
MC119	.960**	.793**	.814**	.718**	.723**	.675**	.572**	.491**	.707**	.680**	.701**	.701**	.576**	.679**	.808**
MC120	.818**	.990**	.786**	.631**	.654**	.577**	.512**	.413**	.645**	.583**	.596**	.597**	.491**	.567**	.690**

ตาราง 54 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MC117	MC118	MC119	MC120
MC117	1.00			
MC118	.835**	1.00		
MC119	.953**	.792**	1.00	
MC120	.812**	.966**	.792**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

Bartlett's test of Sphericity = 18532.339 Sig = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.927

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากตาราง 54 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดลตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 19 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.394 ถึง 0.992 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา (MC118) และเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ (MC109) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.394 ตัวบ่งชี้ คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด จำนวน 2 คู่ คือ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (MC113) และสอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง (MC112), เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต (MC117) และมีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ (MC102) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.992

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 55 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

ตัวบ่งชี้	MC121	MC122	MC123	MC124	MC125	MC126	MC127	M128	MC129	MC130	MC131	MC132	MC133	MC134	MC135
MC121	1.00														
MC122	.830**	1.00													
MC123	.799**	.8158**	1.00												
MC124	.990**	.829**	.793**	1.00											
MC125	.733**	.701**	.637**	.736**	1.00										
MC126	.778**	.746**	.653**	.771**	.824**	1.00									
MC127	.711**	.710**	.579**	.713**	.692**	.767**	1.00								
MC128	.458**	.431**	.466**	.460**	.335**	.375**	.473**	1.00							
MC129	.645**	.634**	.628**	.637**	.523**	.564**	.656**	.687**	1.00						
MC130	.683**	.676**	.606**	.674**	.514**	.583**	.685**	.687**	.873**	1.00					
MC131	.713**	.757**	.668**	.711**	.527**	.620**	.695**	.478**	.728**	.810**	1.00				
MC132	.725**	.720**	.656**	.723**	.606**	.645**	.732**	.497**	.784**	.802**	.839**	1.00			
MC133	.619**	.586**	.493**	.617**	.554**	.631**	.742**	.386**	.632**	.626**	.724**	.758**	1.00		
MC134	.546**	.532**	.417**	.554**	.444**	.509**	.618**	.745**	.710**	.736**	.583**	.578**	.538**	1.00	
MC135	.532**	.511**	.447**	.536**	.575**	.679**	.518**	.223**	.381**	.383**	.400**	.440**	.384**	.320**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

Bartlett's test of Sphericity = 11392.54 Sig = .000 Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) = 0.921

ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p<.01)

จากตาราง 55 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดล ตัวบ่งชี้ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร(RF) พบว่า ตัวบ่งชี้ ทั้ง 15 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.223 ถึง 0.990 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงานราชการ (MC135) และมีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ (MC126) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.223 ตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ มีความสามารถทำงานร่วมกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ (MC124) และเข้าร่วมกิจกรรม ของชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน (MC121) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.990

จากนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาค่าสถิติอื่นๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่า Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) ต้องมีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน และค่าดัชนี MSA (Kaiser–meyer–olkin Measure of Sampling Adequacy) ควรีค่ามากกว่า .50 (สุภมาส อังคุชิตี, 2554, หน้า 98)แสดงดังตาราง 56

ตาราง 56 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี (MSA) ของโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณ ความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล	Bartlett's test of Sphericity	p	Kaiser–Mayer–Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA)
ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	9265.45**	.000	0.931
ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ	18977.208**	.000	0.925

ตาราง 56 (ต่อ)

โมเดล	Bartlett's test of Sphericity	p	Kaiser–Mayer–Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA)
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	26687.051**	.000	0.905
ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม	16990.018**	.000	0.939
ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่	18532.339**	.000	0.927
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตร	11392.54**	.000	0.921

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 56 ผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการมีจิตวิทยาในการสอนด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร และด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ พบว่าค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 26687.051, 21204.984, 18977.208, 18532.339, 16990.018, 11392.54, และ 9265.45 ตามลำดับโดยทุกโมเดลมีค่าความน่าจะเป็น .000 ($p < .01$) ส่วนค่า Kaiser–Mayer–Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) เท่ากับ 0.905, 0.931, 0.925, 0.927, 0.939, 0.921, และ 0.931 ทุกตัวมีค่ามากกว่า .50 และเข้าใกล้ 1 จึงสรุปได้ว่า มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบมาตรฐานจากตัวบ่งชี้ 135 ตัว ตามโมเดลย่อยทั้ง 7 โมเดล มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.3.1 โมเดลด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT) ดังตาราง 57- 58

ตาราง 57 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
BMC	MC1	0.86** (0.04)	0.73	-0.05	0.27
	MC2	0.78** (0.04)	0.61	0.23	0.39
	MC3	0.86** (0.04)	0.74	0.16	0.26
	MC4	0.83** (0.04)	0.68	0.07	0.32
	MC5	0.89** (0.04)	0.80	0.41	0.20
	MC6	0.81** (0.04)	0.66	-0.08	0.34
	MC7	0.98** (0.04)	0.95	1.17	0.05
BSF	MC8	0.81** (0.04)	0.66	-0.05	0.34
	MC9	0.85** (0.04)	0.71	0.18	0.29
	MC10	0.75** (0.04)	0.56	0.01	0.44

ตาราง 57 (ต่อ)

องค์ประกอบ ย่อย	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์ การ พยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวบ่งชี้ (e)
	MC11	0.83**(0.04)	0.69	0.19	0.31
	MC12	0.81**(0.04)	0.65	0.02	0.35
	MC13	0.84**(0.04)	0.71	0.09	0.29
	MC14	0.85**(0.04)	0.71	0.11	0.29

Chi-Square = 20.41 df = 24   p = 0.673

GFI = 0.99   AGFI = 0.97   RMSEA = 0.000   CN = 1058.11

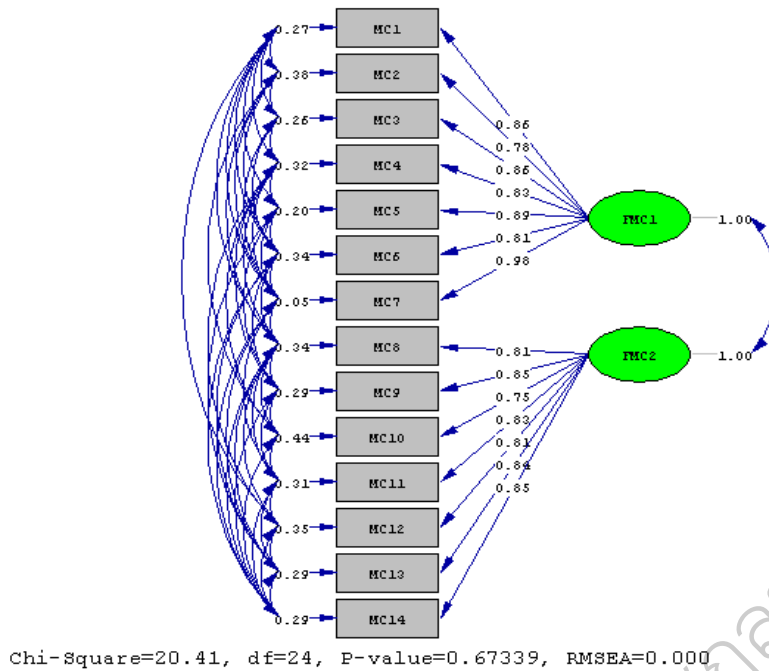
** (p < .01)

ตาราง 58 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว ในองค์ประกอบด้านความผูกพัน
ระหว่างครูกับศิษย์

องค์ประกอบ ย่อย	BMC	BSF
BMC	1.00	
BSF	0.89**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 57 และ 58 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่าง
ครูกับศิษย์ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 23 โมเดลด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

จากตาราง 57 และภาพประกอบ 23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 20.41 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ 24 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.67339$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 0.275 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 1058.11 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 57 และภาพประกอบ 23 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 14 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.75 ถึง 0.98 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 2 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC1 – MC7 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย BMC ตัวบ่งชี้ MC8 – MC14 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย BSF

โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 56 ถึงร้อยละ 95

จากตาราง 58 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม ขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.89 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับ ตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ต่อไป สำหรับโมเดลการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ได้สเกลองค์ประกอบ 2 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{BMC} &= 1.17 (\text{MC7}) + 0.41 (\text{MC5}) + 0.23 (\text{MC2}) + 0.16 (\text{MC3}) \\ &+ 0.07 (\text{MC4}) - 0.05 (\text{MC1}) - 0.08 (\text{MC6}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{BSF} &= 0.19 (\text{MC11}) + 0.18 (\text{MC9}) + 0.11 (\text{MC14}) + 0.09 (\text{MC13}) \\ &+ 0.02 (\text{MC12}) + 0.01 (\text{MC10}) - 0.05 (\text{MC8}) \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ค่านำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 14 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์จากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้กับศิษย์ (b = 0.98)
2. มีความห่วงใยกับลูกศิษย์โดยเสมอภาค (b = 0.89)
3. มีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ (b = 0.86)
4. แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อศิษย์ประสบปัญหาทั้งส่วนตัวและการเรียน (b = 0.86)
5. สอนให้ศิษย์ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ (b = 0.85)
6. ติดตามพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงของศิษย์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในสิ่งที่ดีงาม (b = 0.85)
7. ให้และสร้างโอกาสกับศิษย์ในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ (b = 0.84)
8. ยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจศิษย์ทั้งต่อหน้า และลับหลัง (b = 0.83)

9. พัฒนาและส่งเสริมต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของศิษย์ ($b = 0.83$)

10. สามารถเข้าถึงจิตใจและยอมรับในตัวตนของศิษย์ ($b = 0.81$)

11. ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมและความเจริญงอกงามทุกด้าน ($b = 0.81$)

12. เป็นผู้ชี้แนะทางศิษย์ด้วยความมีดีมีคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความรู้ ($b = 0.81$)

13. ดูแลเอาใจใส่ศิษย์ เข้าใจพฤติกรรมและความสนใจศิษย์เป็นรายบุคคล ($b = 0.78$)

14. ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย ($b = 0.75$)

2.3.2 โมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของโมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB) ดังตาราง 59-60

ตาราง 59 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของโมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
LAT	MC15	0.61** (0.04)	0.37	-0.02	0.63
	MC16	0.53** (0.04)	0.28	0.02	0.72
	MC17	0.72** (0.04)	0.53	-0.02	0.47
	MC18	1.00** (0.03)	0.99	-2.08	0.01
	MC19	0.59** (0.04)	0.35	-0.03	0.65
	MC20	0.73** (0.04)	0.54	0.02	0.46
	MC21	0.75** (0.04)	0.56	-0.03	0.44
LRT	MC22	0.55** (0.04)	0.30	-0.07	0.70

ตาราง 59 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	MC23	0.54**(0.04)	0.30	0.00	0.70
	MC24	0.77**(0.04)	0.60	-0.05	0.40
	MC25	0.73**(0.03)	0.53	0.03	0.47
	MC26	1.00**(0.03)	0.99	-1.10	0.01
	MC27	0.99**(0.03)	0.99	-0.01	0.01
LPD	MC28	0.72**(0.04)	0.52	-0.01	0.48
	MC29	1.00**(0.03)	0.99	0.37	0.01
	MC30	0.72**(0.04)	0.51	0.01	0.49
	MC31	0.64**(0.04)	0.41	-0.06	0.59
	MC32	0.64**(0.05)	0.41	0.13	0.59
	MC33	0.64**(0.04)	0.41	-0.04	0.59
Chi-Square = 11.26			df = 23	p = 0.980	
GFI = 1.00			AGFI = 0.98	RMSEA = 0.000	CN = 1867.83

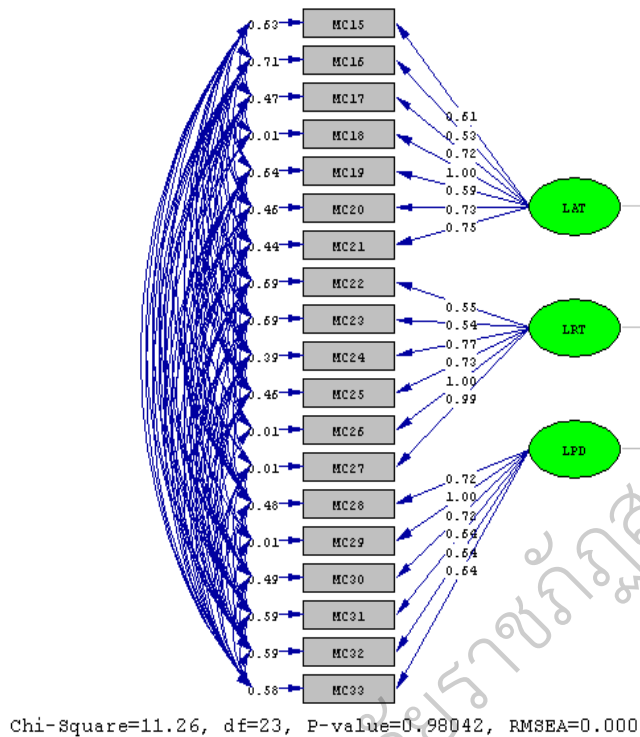
** (p < .01)

ตาราง 60 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัวในองค์ประกอบด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

องค์ประกอบย่อย	LAT	LRT	LPD
LAT	1.00		
LRT	1.00**	1.00	
LPD	1.00**	1.00**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 59 และ 60 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพได้
 ดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 โมเดลการวิเคราะห์ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

จากตาราง 59 และภาพประกอบ 24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ
 โมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูล
 เชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 11.26 ที่ชี้แจงความเป็นอิสระ เท่ากับ
 23 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.980$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ
 ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 0.489 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
 (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 และค่า
 ดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN)
 เท่ากับ 1867.83 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า
 โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 59 และภาพประกอบ 24 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 19 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.53 ถึง 1.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC15 – MC21 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย LAT ตัวบ่งชี้ MC22 – MC27 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย LRT และตัวบ่งชี้ MC28 – MC33 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย LPD โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 28 ถึง ร้อยละ 99

จากตาราง 60 แสดงว่า องค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 1.00 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อยเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ต่อไป สำหรับโมเดลด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{LAT} &= 0.02 (\text{MC16}) + 0.02 (\text{MC20}) - 0.02 (\text{MC15}) - 0.02 (\text{MC17}) \\ &\quad - 0.03 (\text{MC19}) - 0.03 (\text{MC121}) - 2.08 (\text{MC18}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{LRT} &= 0.03 (\text{MC25}) + 0.00 (\text{MC23}) - 0.01 (\text{MC27}) - 0.05 (\text{MC24}) \\ &\quad - 0.07 (\text{MC22}) - 1.10 (\text{MC26}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{LPD} &= 0.37 (\text{MC29}) + 0.13 (\text{MC32}) + 0.01 (\text{MC30}) - 0.01 (\text{MC28}) \\ &\quad - 0.04 (\text{MC33}) - 0.06 (\text{MC31}) \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 19 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ จากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ($b = 1.00$)
2. ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และสังคม ($b = 1.00$)
3. เพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพ โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ($b = 1.00$)

4. วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นครู (b = 0.99)
5. มีความสามารถในการดำรงเอกลักษณ์ของอาชีพครู (b = 0.77)
6. ยอมรับนับถือในวิชาชีพครู (b = 0.75)
7. ตระหนักว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (b = 0.73)
8. ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวิชาชีพ (b = 0.73)
9. เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การหรือสมาคมวิชาชีพจัดขึ้น (b = 0.72)
10. เข้ารับฝึกอบรม ปรับปรุงตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาการ (b = 0.72)
11. นำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด (b = 0.72)
12. ใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายมาปฏิบัติหน้าที่ (b = 0.64)
13. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการสอน (b = 0.64)
14. ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทในอนาคต (b = 0.64)
15. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ (b = 0.61)
16. ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด (b = 0.59)
17. ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู (b = 0.55)
18. ยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานในวิชาชีพให้สาธารณชนรับรู้ (b = 0.54)
19. มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองต่อมนุษย และต่อสังคม (b = 0.53)

2.3.3 โมเดลด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการมีจิตวิทยาในการสอน (PT) ดังตาราง 61-62

ตาราง 61 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดล
ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน (PT)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
PDI	MC34	0.85** (0.04)	0.72	0.18	0.28
	MC35	0.85** (0.04)	0.73	0.07	0.27
	MC36	0.82** (0.04)	0.68	1.87	0.32
	MC37	0.67** (0.04)	0.45	-0.75	0.55
	MC38	0.75** (0.04)	0.57	0.30	0.43
PCA	MC39	0.95** (0.04)	0.91	0.60	0.09
	MC40	0.75** (0.04)	0.57	-0.44	0.43
	MC41	0.76** (0.04)	0.58	-0.73	0.42
	MC42	0.70** (0.04)	0.48	-1.94	0.52
	MC43	0.71** (0.05)	0.50	-0.31	0.50
M45	MC44	0.62** (0.05)	0.39	2.63	0.61
	MC45	0.98** (0.03)	0.96	5.06	0.04
MC46	MC46	0.92** (0.03)	0.85	3.47	0.15
	MC47	0.76** (0.04)	0.59	1.28	0.41
MC48	MC48	0.83** (0.04)	0.68	0.74	0.32

ตาราง 61 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	MC49	0.97**(0.03)	0.95	1.38	0.05
	MC50	0.61**(0.04)	0.36	-0.83	0.64
	MC51	0.91**(0.04)	0.84	-0.18	0.16
	MC52	1.05**(0.05)	0.71	1.95	-0.11
PAD	MC53	0.79**(0.04)	0.62	1.55	0.38
	MC54	0.82**(0.04)	0.68	-1.97	0.32
	MC55	0.67**(0.04)	0.46	0.36	0.54
	MC56	0.51**(0.04)	0.26	0.03	0.74
	MC57	0.76**(0.04)	0.57	-0.97	0.43

Chi-Square = 36.99   df = 31   p = 0.211

GFI = 0.99   AGFI = 0.90   RMSEA = 0.020   CN = 700.35

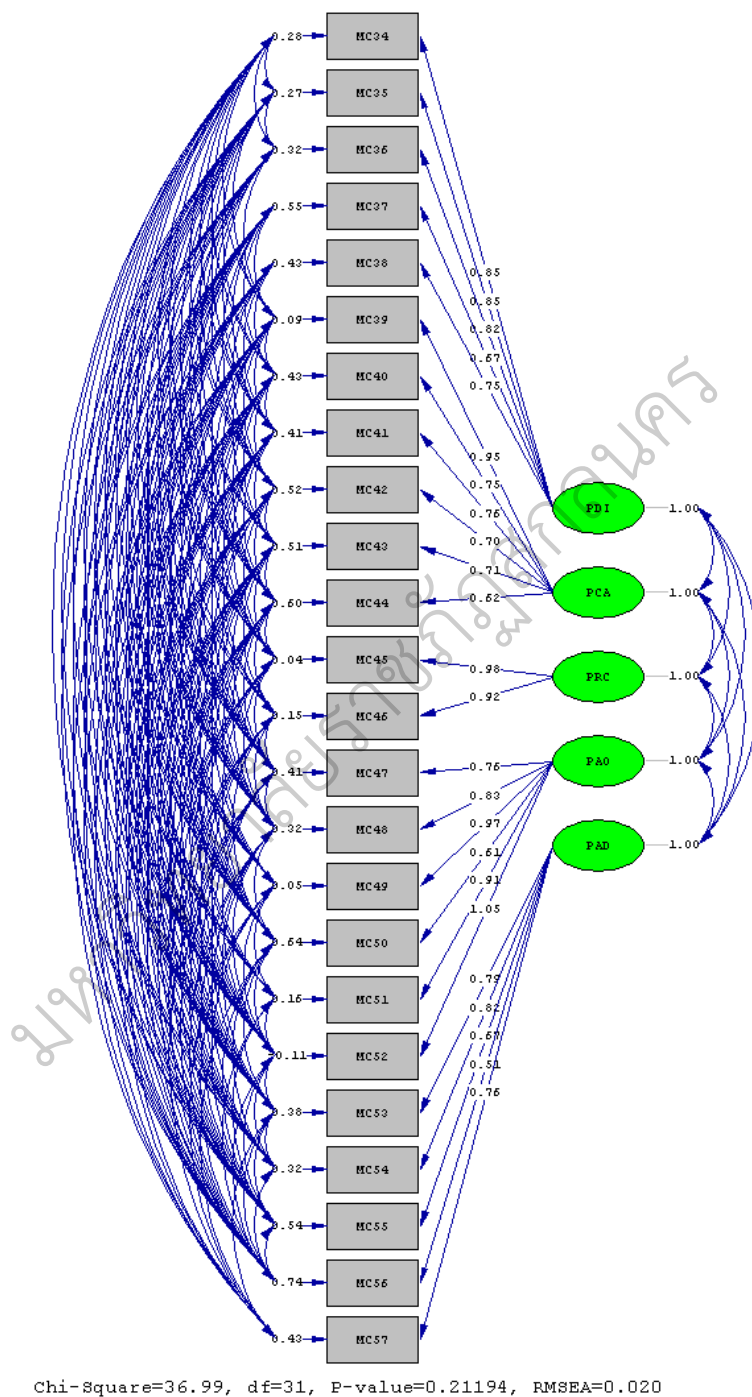
** (p < .01)

ตาราง 62 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 5 ตัวในองค์ประกอบด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

องค์ประกอบย่อย	PDI	PCA	PRC	PAO	PAD
PDI	1.00				
PCA	1.06**	1.00			
PRC	0.65**	0.67**	1.00		
PAO	0.85**	0.98**	0.77**	1.00	
PAD	1.00**	0.98**	0.65**	0.86**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 61 และ 62 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ดังภาพประกอบ 25

ภาพประกอบ 25 โมเดลการวิเคราะห์ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน

จากตาราง 61 และภาพประกอบ 25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการมีจิตวิทยาในการสอน พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 36.99 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ 31 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.211$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 1.193 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.90 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 700.35 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 61 และภาพประกอบ 25 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 24 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.61 ถึง 1.05 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC34 – MC38 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PDI ตัวบ่งชี้ MC39 – MC44 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PCA ตัวบ่งชี้ MC45 – MC46 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PRC ตัวบ่งชี้ MC47–MC52 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PAO และตัวบ่งชี้ MC53 – MC57 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PAD โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 26 ถึง ร้อยละ 96

จากตาราง 62 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการมีจิตวิทยาในการสอน มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.65 ถึง 1.06 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับ ตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านการมีจิตวิทยาในการสอนต่อไป สำหรับโมเดลด้านการมีจิตวิทยาในการสอนได้ สเกลองค์ประกอบ 5 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\text{PDI} = 1.87 (\text{MC36}) + 0.30 (\text{MC38}) + 0.18 (\text{MC34}) + 0.07 (\text{MC35}) \\ - 0.75 (\text{MC37})$$

$$\text{PCA} = 2.63 (\text{MC44}) + 0.60 (\text{MC39}) - 0.31 (\text{MC43}) - 0.44 (\text{MC40}) \\ - 0.73 (\text{MC41}) - 1.94 (\text{MC42})$$

$$\text{PRC} = 5.06 (\text{MC45}) + 3.47 (\text{MC46})$$

$$\text{PAO} = 1.95 (\text{MC52}) + 1.38 (\text{MC49}) + 1.28 (\text{MC47}) + 0.74 (\text{MC48}) \\ - 0.18 (\text{MC51}) - 0.83 (\text{MC50})$$

$$\text{PAD} = 1.55 (\text{MC53}) + 0.36 (\text{MC55}) + 0.03 (\text{MC56}) - 0.97 (\text{MC57}) \\ - 1.97 (\text{MC54})$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 24 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการมีจิตวิทยาในการสอนจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($b = 1.05$)
2. เสริมแรงทางบวก เช่น การให้กำลังใจ ให้การยกย่อง ชมเชย การให้รางวัล
สิ่งของ ($b = 0.98$)
3. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก ($b = 0.97$)
4. จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำทนายการเรียนรู้
($b = 0.95$)
5. เสริมแรงทางลบ ($b = 0.92$)
6. มีทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิต ($b = 0.91$)
7. ทางด้านร่างกาย ($b = 0.85$)
8. ทางด้านสติปัญญา ($b = 0.85$)
9. มีความสามารถในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ ($b = 0.83$)
10. ทางด้านพันธุกรรม ($b = 0.82$)
11. มีความวิตกกังวลและความตึงเครียดในระดับต่ำ ($b = 0.82$)
12. สามารถเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($b = 0.79$)
13. จัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ($b = 0.76$)
14. ได้รับความยอมรับนับถือ ($b = 0.76$)
15. คำนึงถึงวุฒิภาวะของแต่ละวัยให้มีความเหมาะสม ($b = 0.76$)

16. ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (b = 0.75)
17. ปกครองชั้นเรียนด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น (b = 0.75)
18. สร้างความเป็นกันเองอย่างเหมาะสม ให้ความอบอุ่นใจ ไว้วางใจ มีการสื่อสารที่ใกล้ชิดมากขึ้น (b = 0.71)
19. บูรณาการการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของศิษย์ (b = 0.70)
20. ทางด้านประสบการณ์ (b = 0.67)
21. ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี (b = 0.67)
22. เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของศิษย์อย่างเสมอภาค (b = 0.62)
23. มีความพึงพอใจในตนเองและผู้อื่น (b = 0.61)
24. ปรับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม (b = 0.51)

2.3.4 โมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (BR) ดังตาราง 63-64

ตาราง 63 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (BR)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
BGP	MC58	0.50** (0.02)	0.92	-0.20	0.02
	MC59	0.49** (0.02)	0.58	-2.87	0.10
	MC60	0.45** (0.02)	0.62	0.12	0.12
	MC61	0.50** (0.03)	0.72	3.46	0.10
	MC62	0.57** (0.03)	0.68	0.56	0.16

ตาราง 63 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	MC63	0.51** (0.03)	0.56	-0.15	0.21
	MC64	0.35**(0.02)	0.43	-0.84	0.16
	MC65	0.35**(0.02)	0.43	1.61	0.16
	MC66	0.44**(0.02)	0.65	-4.03	0.10
BAO	MC67	0.50**(0.02)	0.91	0.99	0.02
	MC68	0.35**(0.02)	0.44	-0.51	0.15
	MC69	0.33**(0.02)	0.45	-1.28	0.14
	MC70	0.40**(0.03)	0.34	-0.40	0.32
	MC71	0.52**(0.02)	0.56	-0.09	0.21
	MC72	0.42**(0.02)	0.56	-0.34	0.14
	MC73	0.44**(0.02)	0.64	3.15	0.11
	MC74	0.50**(0.02)	0.91	1.31	0.02
BBM	MC75	0.40**(0.02)	0.62	-20.13	0.10
	MC76	0.44**(0.02)	0.68	-0.01	0.09
	MC77	0.62**(0.02)	0.88	1.09	0.05
	MC78	0.41**(0.02)	0.63	9.62	0.10
	MC79	0.54**(0.02)	0.97	4.28	0.01
Chi-Square = 16.99 df = 28 p = 0.948					
GFI = 1.00 AGFI = 0.97 RMSEA = 0.000 CN = 1444.29					

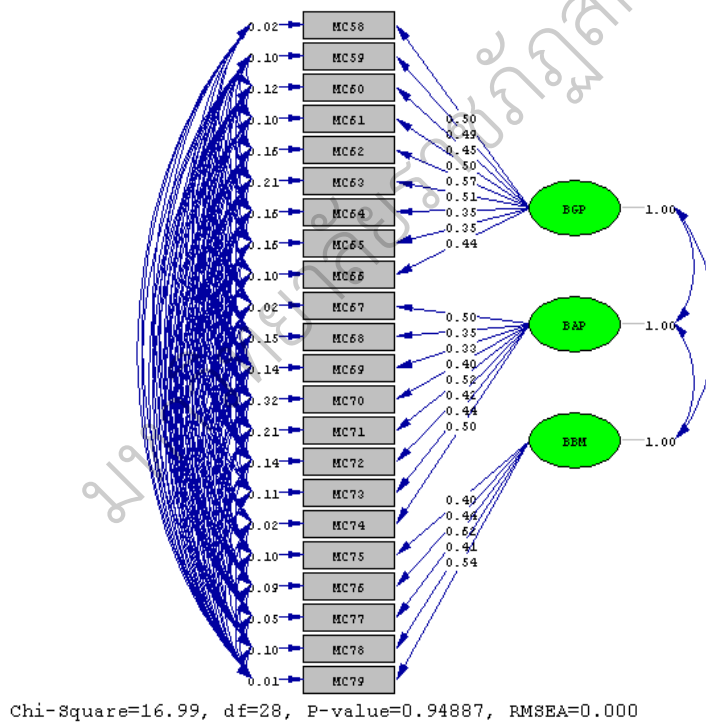
** (p < .01)

ตาราง 64 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัวในองค์ประกอบ
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

องค์ประกอบย่อย	BGP	BAO	BBM
BGP	1.00		
BAO	1.00**	1.00	
BBM	0.85**	0.85**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 63 และ 64 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ดังภาพประกอบ 26

ภาพประกอบ 26 โมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

จากตาราง 63 และภาพประกอบ 26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 16.99 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ 28 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.948$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 0.606 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 1444.29 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 63 และภาพประกอบ 26 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.62 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC58 – MC66 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย BGP ตัวบ่งชี้ MC67 – MC74 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย BAO และตัวบ่งชี้ MC75 – MC79 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย BBM โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 34 ถึง ร้อยละ 97

จากตาราง 63 แสดงว่า องค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีมีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.85 ถึง 1.00 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนา ตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป สำหรับโมเดลด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{BGP} &= 3.46 (\text{MC61}) + 1.61 (\text{MC65}) + 0.56 (\text{MC62}) + 0.12 (\text{MC60}) \\ &\quad - 0.15 (\text{MC63}) - 0.20 (\text{MC58}) - 0.84 (\text{MC64}) - 2.87 (\text{MC59}) \\ &\quad - 4.03 (\text{MC66}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{BAO} &= 3.15 (\text{MC73}) + 1.31 (\text{MC74}) + 0.99 (\text{MC67}) - 0.09 (\text{MC71}) \\ &\quad - 0.34 (\text{MC72}) - 0.40 (\text{MC70}) - 0.51 (\text{MC68}) - 1.28 (\text{MC69}) \\ \text{BBM} &= 9.62 (\text{MC78}) + 4.28 (\text{MC79}) + 1.09 (\text{MC77}) - 0.01 (\text{MC76}) \\ &\quad - 20.1 (\text{MC75}) \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี จากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. รู้จักป้องกันโรคติดต่อ (b = 0.62)
2. มีท่าทางคล่องแคล่วว่องไว (b = 0.57)
3. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอ และการรู้จักยับยั้งชั่งใจ (b = 0.54)
4. พุดจาสุภาพอ่อนหวาน (b = 0.52)
5. มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง (b = 0.51)
6. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ (b = 0.50)
7. มีน้ำเสียงชัดเจน (b = 0.50)
8. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน (b = 0.50)
9. การสำรวจความประพฤติตนในทางที่ดี (b = 0.50)
10. มีท่าทางสง่างาม (b = 0.49)
11. มีอารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน (b = 0.45)
12. มีความเป็นผู้นำ (b = 0.44)
13. แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ (b = 0.44)
14. มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย (b = 0.44)
15. เคารพสิทธิผู้อื่น (b = 0.42)
16. ทำจิตใจให้เบิกบานสดชื่น (b = 0.41)
17. วางตนได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ (b = 0.40)
18. รักษาความสะอาดร่างกาย (b = 0.40)
19. เป็นผู้มีใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (b = 0.35)
20. มีสติปัญญาดี มีความคิดสร้างสรรค์ (b = 0.35)
21. มีมารยาทที่ดีงาม (b = 0.35)
22. มีความประพฤติสุภาพ เรียบร้อย (b = 0.33)

2.3.5 โมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม (ME) ดังตาราง 65- 66

ตาราง 65 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม (ME)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
MBH	MC80	0.32** (0.02)	0.42	-0.29	0.14
	MC81	0.32** (0.02)	0.35	-1.33	0.19
	MC82	0.30** (0.02)	0.33	-0.41	0.19
	MC83	0.38** (0.02)	0.42	0.12	0.19
	MC84	0.36** (0.02)	0.41	0.81	0.19
MTL	MC85	0.51** (0.02)	0.78	-36.09	0.08
	MC86	0.59** (0.02)	0.73	-1.49	0.13
	MC87	0.66** (0.03)	0.91	1.13	0.04
	MC88	0.37** (0.02)	0.53	0.05	0.12
	MC89	0.57** (0.02)	0.96	1.09	0.01
MSP	MC90	0.57** (0.02)	0.69	-0.05	0.15
	MC91	0.19** (0.02)	0.13	-0.54	0.24
	MC92	0.41** (0.03)	0.44	0.80	0.21
	MC93	0.50** (0.02)	0.79	0.39	0.07
	MC94	0.35** (0.02)	0.46	1.20	0.14
	MC95	0.52** (0.02)	0.68	0.19	0.12

ตาราง 65 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	MC96	0.56**(0.03)	0.62	-0.14	0.20
MVT	MC97	0.21**(0.02)	0.19	-0.78	0.18
	MC98	0.26**(0.02)	0.19	-0.17	0.28
	MC99	0.33**(0.02)	0.42	-0.09	0.15
	MC100	0.58**(0.02)	0.96	-1.21	0.01
	MC101	0.59**(0.03)	0.71	0.53	0.14
Chi-Square = 96.25		df = 67	p = 0.401		
GFI = 0.99		AGFI = 0.95	RMSEA = 0.008	CN = 689.63	

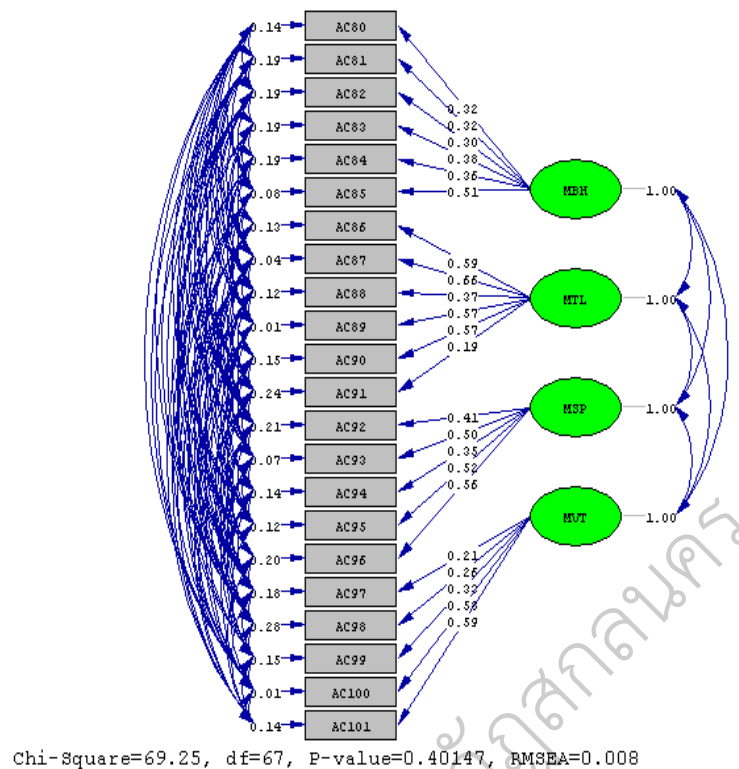
** (p < .01)

ตาราง 66 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 4 ตัวในองค์ประกอบด้านการมีคุณธรรม และ จริยธรรม

องค์ประกอบย่อย	MBH	MTL	MSP	MVT
MBH	1.00			
MTL	1.00**	1.00		
MSP	1.00**	1.00**	1.00	
MVT	1.00**	1.00**	1.00**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 65 และ 66 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านการมีคุณธรรม และ จริยธรรมได้ ดังภาพประกอบ 27

ภาพประกอบ 27 โมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม

จากตาราง 65 และภาพประกอบ 27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรมพบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 96.25 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ 67 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.401$) ไม่นัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือค่าไค-สแควร์/df มีค่า 1.436 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับ ความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 689.63 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 65 และภาพประกอบ 27 พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.19 ถึง 0.66 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC80 – MC85 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของ

องค์ประกอบย่อย MBH ตัวบ่งชี้ MC86 – MC91 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย MTL ตัวบ่งชี้ MC92 – MC96 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย MSP และตัวบ่งชี้ MC97 – MC101 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย MVT โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 13 ถึง ร้อยละ 96

จากตาราง 66 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.13 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรมต่อไป สำหรับโมเดลด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ได้สเกลองค์ประกอบ 4 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{MBH} &= 0.81 (\text{MC84}) + 0.12 (\text{MC83}) - 0.29 (\text{MC80}) - 0.41 (\text{MC82}) \\ &\quad - 1.33 (\text{MC81}) - 36.09 (\text{MC85}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{MTL} &= 1.13 (\text{MC87}) + 1.09 (\text{MC89}) + 0.05 (\text{MC88}) - 0.05 (\text{MC90}) \\ &\quad - 0.54 (\text{MC91}) - 1.49 (\text{MC86}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{MSP} &= 1.2 (\text{MC94}) + 0.80 (\text{MC92}) + 0.39 (\text{MC93}) + 0.19 (\text{MC95}) \\ &\quad - 0.14 (\text{MC96}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{MVT} &= 0.53 (\text{MC101}) - 0.09 (\text{MC99}) - 0.17 (\text{MC98}) - 0.78 (\text{MC97}) \\ &\quad - 1.21 (\text{MC100}) \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรมจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ (b = 0.66)
2. เป็นผู้รักษาศีลอย่างครบถ้วน (b = 0.59)
3. ไม่เป็นผู้โกรธง่าย (b = 0.59)
4. ไม่มีอคติ (b = 0.58)

5. อดทนต่อศิษย์และการสอนในชั้นเรียน ($b = 0.57$)
6. อดทนต่อหน้าที่การงาน ($b = 0.57$)
7. ทุ่มเทเสี่ยสละและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน ($b = 0.56$)
8. ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์อย่างเสมอภาคและเต็มกำลังความสามารถของตน ($b = 0.52$)
9. ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ทางราชการ ($b = 0.51$)
10. มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน ($b = 0.50$)
11. รู้จักหน้าที่ของตนเอง ($b = 0.41$)
12. ไม่นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางเสื่อมเสีย ($b = 0.38$)
13. มีความหนักแน่น ($b = 0.37$)
14. ไม่เบียดเบียนเวลาสอนไปทำงานอย่างอื่นนอกเหนือการสอน ($b = 0.36$)
15. กล้ายอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง ($b = 0.35$)
16. ปฏิบัติตามหลักธรรมและศาสนาที่ตนนับถือ ($b = 0.33$)
17. ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ($b = 0.32$)
18. ไม่เห็นแก่อำภิสสินจ้างหรือเรียกรับผลประโยชน์ ($b = 0.32$)
19. ไม่นำผลงานหรือลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ($b = 0.35$)
20. ไม่ทำตนไปในทางเสื่อมและงดเว้นจากอบายมุข ($b = 0.26$)
21. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ($b = 0.21$)
22. ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ($b = 0.19$)

2.3.6 โมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD) ดังตาราง 67-68

ตาราง 67 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดล
ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
TRI	MC102	0.69** (0.02)	1.00	-0.22	0.00
	MC103	0.54** (0.03)	0.62	-0.55	0.18
	MC104	0.68** (0.03)	0.98	0.89	0.01
	MC105	0.49** (0.02)	0.74	-0.15	0.08
	MC106	0.50** (0.02)	0.81	1.08	0.05
	TTK	MC107	0.39** (0.02)	0.56	-1.02
MC108		0.37** (0.02)	0.41	0.69	0.20
MC109		0.40** (0.02)	0.59	0.56	0.12
MC110		0.60** (0.03)	0.85	0.92	0.05
MC111		0.37** (0.02)	0.57	-0.97	0.11
MC112		0.39** (0.02)	0.60	-0.78	0.10
TSD	MC113	0.39** (0.02)	0.60	0.18	0.10
	MC114	0.34** (0.02)	0.37	-1.22	0.20
	MC115	0.42** (0.02)	0.51	0.33	0.17
	MC116	0.56** (0.03)	0.65	-0.39	0.17

ตาราง 67 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	MC117	0.69**(0.02)	1.00	1.47	0.00
	MC118	0.55**(0.03)	0.62	0.24	0.18
	MC119	0.68**(0.02)	0.94	-0.05	0.02
	MC120	0.54**(0.03)	0.60	-0.23	0.19
Chi-Square = 44.39		df = 36		p = 0.159	
GFI = 0.99		AGFI = 0.95		RMSEA = 0.021	
				CN = 655.73	

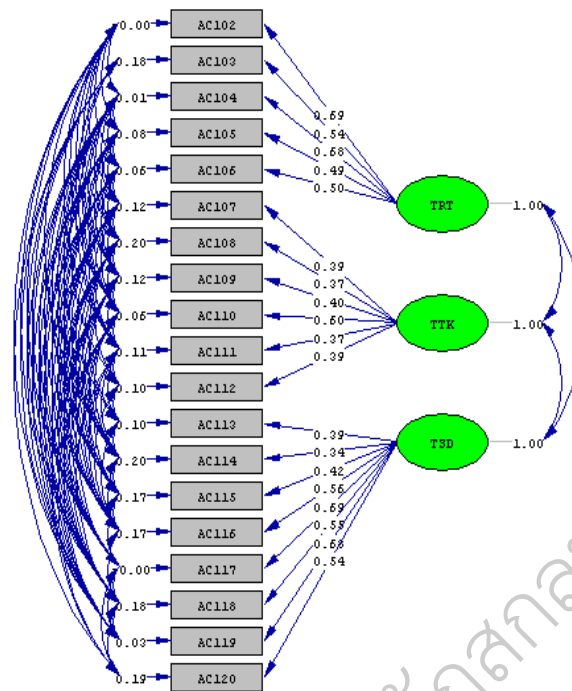
** (p < .01)

ตาราง 68 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัวในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

องค์ประกอบย่อย	TRI	TTK	TSD
TRI	1.00		
TTK	1.00**	1.00	
TSD	1.00**	1.00**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 67 และ 68 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ดังภาพประกอบ 28

Chi-square=44.39, df=36, P-value=0.15906, RMSEA=0.021

ภาพประกอบ 28 โมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

จากตาราง 67 และภาพประกอบ 28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 44.39 ที่ชี้แจงความเป็นอิสระเท่ากับ 36 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.159$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 1.233 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 655.73 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่า ยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 67 และภาพประกอบ 28 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 19 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.69 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC102 – MC106 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของ

องค์ประกอบย่อย TRI ตัวบ่งชี้ MC107 – MC112 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย TTK และตัวบ่งชี้ MC113 – MC120 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย TSD โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 37 ถึงร้อยละ 100

จากตาราง 68 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.67 ถึง 0.88 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่า ความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ต่อไป สำหรับโมเดลด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\text{TRI} = 1.08(\text{MC106}) + 0.89(\text{MC104}) - 0.15(\text{MC105}) - 0.22(\text{MC102}) - 0.55(\text{MC103})$$

$$\text{TTK} = 0.92(\text{MC110}) + 0.69(\text{MC108}) + 0.56(\text{MC109}) - 0.78(\text{MC112}) - 0.97(\text{MC111}) - 1.02(\text{MC107})$$

$$\text{TSD} = 1.47(\text{MC117}) + 0.33(\text{MC115}) + 0.24(\text{MC118}) + 0.18(\text{MC113}) - 0.05(\text{MC119}) - 0.23(\text{MC120}) - 0.39(\text{MC116}) - 1.22(\text{MC114})$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 19 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในเนื้อหาอย่างแม่นยำ (b = 0.69)
2. เกื้อหนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต (b = 0.69)
3. เตรียมแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เรียน (b = 0.68)
4. ฝึกให้ศิษย์ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (b = 0.68)
5. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน (b = 0.60)
6. สอนให้ศิษย์คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา (b = 0.56)

7. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและบูรณาการในทุกเนื้อหาวิชา (b = 0.55)
8. มีความสามารถจัดทำสาระหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน (b = 0.54)
9. ส่งเสริมให้ศิษย์มีความเป็นผู้นำ (b = 0.54)
10. ดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง (b = 0.50)
11. มีความรู้ด้านหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัดในการจัดกิจกรรมให้ตรงกับโครงสร้างหลักสูตร (b = 0.49)
12. ปลูกฝังให้ศิษย์เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ (b = 0.42)
13. เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ (b = 0.40)
14. มีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ (b = 0.39)
15. สอนด้วยวิธีการที่มุ่งเน้นให้ศิษย์เรียนรู้ด้วยตนเอง (b = 0.39)
16. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (b = 0.39)
17. มีความสามารถอธิบายเรื่องที่ยากได้ชัดเจนทำให้ศิษย์เข้าใจอย่างถูกต้องและแม่นยำ (b = 0.37)
18. ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน (b = 0.37)
19. สร้างองค์ความรู้ใหม่สู่การพัฒนาผู้เรียน (b = 0.34)

2.3.7 โมเดลด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดลด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร (MPF) ดังตาราง 69 – 70

ตาราง 69 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ของโมเดล
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร (MPF)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
PCR	MC121	0.93** (0.03)	0.86	0.01	0.14
	MC122	0.88** (0.04)	0.79	0.17	0.21
	MC123	0.82** (0.04)	0.68	0.16	0.32
	MC124	0.93** (0.03)	0.86	0.39	0.14
	MC125	0.81** (0.04)	0.66	0.07	0.34
	MC126	0.86** (0.04)	0.73	0.17	0.27
	MC127	0.77** (0.04)	0.59	0.00	0.41
PSP	MC128	0.69** (0.04)	0.46	0.35	0.54
	MC129	1.02** (0.04)	0.63	0.90	0.03
	MC130	1.02** (0.04)	0.65	0.36	0.05
	MC131	1.10** (0.05)	0.51	1.67	0.21
PCG	MC132	0.86** (0.04)	0.74	-0.16	0.26
	MC133	0.78** (0.04)	0.60	0.19	0.40
	MC134	0.68** (0.04)	0.46	-0.06	0.54
	MC135	0.67** (0.05)	0.45	0.33	0.55
Chi-Square = 23.69		df = 33	p = 0.88333		
GFI = 0.99		AGFI = 0.98	RMSEA = 0.000	CN = 1151.36	

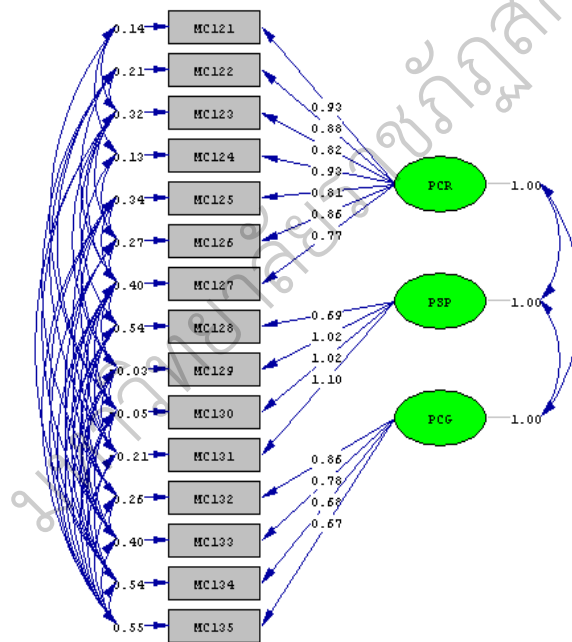
** (p < .01)

ตาราง 70 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัวในองค์ประกอบด้านการมีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

องค์ประกอบย่อย	PCR	PSP	PCG
PCR	1.00		
PSP	0.67**	1.00	
PCG	0.88**	0.88**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 69 และ 70 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตรได้ ดังภาพประกอบ 29

Chi-Square=23.69, df=33, P-value=0.88333, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 29 โมเดลการวิเคราะห์ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็น
กัลยาณมิตร

จากตาราง 69 และภาพประกอบ 29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ
โมเดลด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมี

ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 23.69 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ 33 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.8833$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ ค่าไค-สแควร์/df มีค่า 0.717 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 1151.36 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 69 และภาพประกอบ 29 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 15 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.10 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ MC121 – MC127 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PCR ตัวบ่งชี้ MC128 – MC131 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PSP และตัวบ่งชี้ MC132 – MC135 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PCG โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 45 ถึง ร้อยละ 86

จากตาราง 70 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.67 – 0.88 แม้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการวิเคราะห์ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อไป สำหรับโมเดลด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร ได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{PCR} = & 0.39(\text{MC124}) + 0.17(\text{MC122}) + 0.17(\text{MC126}) + 0.16(\text{MC123}) \\ & + 0.05(\text{MC125}) + 0.01(\text{MC121}) + 0.00(\text{MC127}) \end{aligned}$$

$$\text{PSP} = 1.67(\text{MC131}) + 0.90(\text{MC129}) + 0.36(\text{MC130}) + 0.35(\text{MC128}) \\ + 0.35(\text{MC128})$$

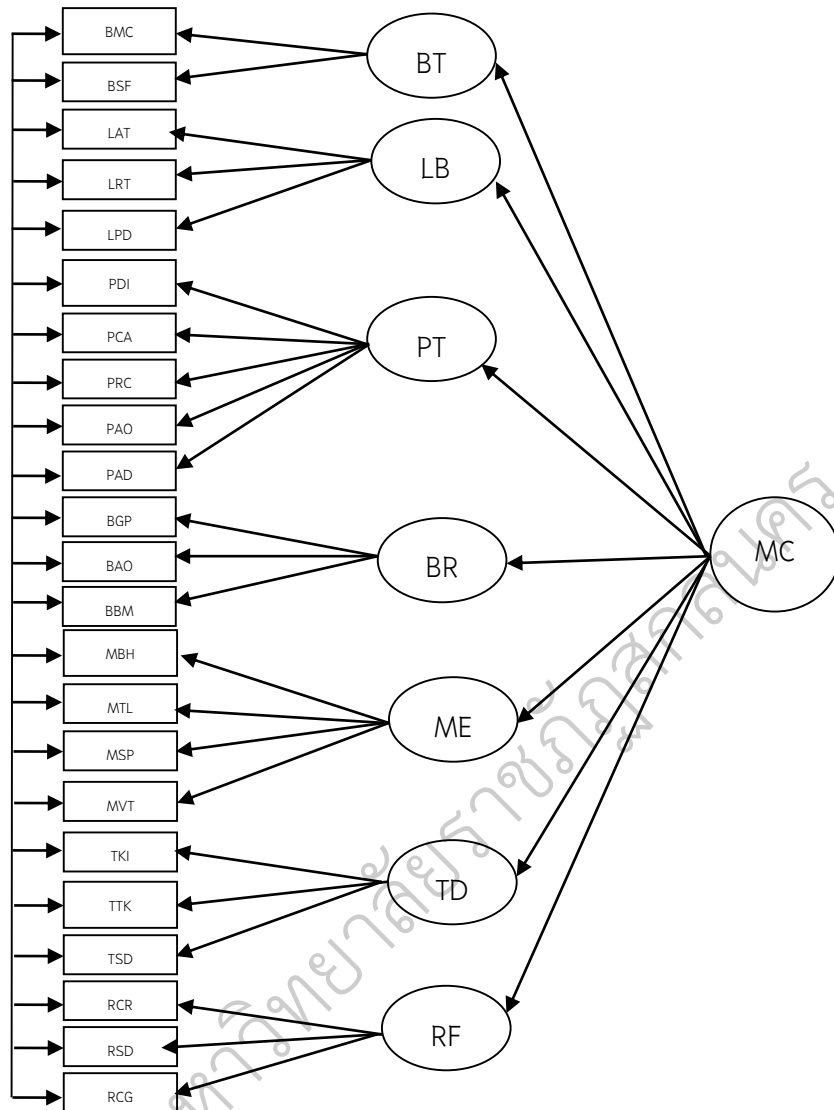
$$\text{PCG} = 0.33(\text{MC135}) + 0.19(\text{MC133}) - 0.06(\text{MC134}) - 0.16(\text{MC132})$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร จากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. เข้าใจปัญหาและเข้าใจความต้องการของผู้ร่วมงานและชุมชน (b = 1.10)
2. ให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ สิ่งของแก่นักเรียน เพื่อนครูและชุมชนท้องถิ่นตามโอกาสและความเหมาะสม (b = 1.02)
3. เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล (b = 1.02)
4. มีความสามารถทำงานร่วมกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ (b = 0.93)
5. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน (b = 0.93)
6. ประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน (b = 0.88)
7. มีความเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ (b = 0.86)
8. ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานและชุมชน (b = 0.86)
9. อำนวยความสะดวก ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและชุมชนกับหน่วยงานอื่น (b = 0.82)
10. มีพฤติกรรมนอบน้อม ถ่อมตนในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น (b = 0.81)
11. สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการและชุมชน (b = 0.78)
12. ให้เกียรติและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน (b = 0.77)
13. เต็มใจช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนครู และชุมชนท้องถิ่น (b = 0.69)
14. เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้และคำแนะนำที่ถูกต้องในการปฏิบัติตน (b = 0.68)
15. สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดทำกับหน่วยงานราชการ (b = 0.67)

2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนาโมเดล โครงสร้างตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดล
โครงสร้างตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองซึ่งได้จาก
สเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้นและองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบด้าน
ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT) องค์ประกอบด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB)
องค์ประกอบด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB) องค์ประกอบด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี
(BR) องค์ประกอบด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม (ME) องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตาม
บทบาทหน้าที่ (TD) และองค์ประกอบด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร
(PF) โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพียงครั้งเดียวซึ่งได้แสดงโมเดลการ
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบ 30

ภาพประกอบ 30 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวบ่งชี้
จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างสเกลองค์ประกอบย่อยหรือตัวบ่งชี้ใหม่ทั้ง 23 ตัวเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของ
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบรวมถึงการวิเคราะห์ค่าสถิติของ
Bartlett และค่าดัชนี MSA เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสมหรือไม่ ดังตาราง

ตาราง 71 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวบ่งชี้	BMC	BSF	LAT	LRT	LPD	PDI	PCA	PRC	PAO	PAD	BGP	BAO	BBM
BMC	1.00												
BSF	0.858**	1.00											
LAT	0.381**	0.417**	1.00										
LRT	0.442**	0.525**	0.954**	1.00									
LPD	0.415**	0.409**	0.894**	0.904**	1.00								
PDI	0.549**	0.515**	0.903**	0.916**	0.887**	1.00							
PCA	0.503**	0.480**	0.913**	0.908**	0.962**	0.928**	1.00						
PRC	0.289**	0.304**	0.783**	0.736**	0.716**	0.704**	0.776**	1.00					
PAO	0.379**	0.419**	0.954**	0.917**	0.894**	0.890**	0.918**	0.832**	1.00				
PAD	0.463**	0.490**	0.941**	0.938**	0.887**	0.920**	0.922**	0.768**	0.922**	1.00			
BGP	0.533**	0.580**	0.910**	0.958**	0.862**	0.945**	0.895**	0.698**	0.901**	0.925**	1.00		
BAO	0.464**	0.564**	0.933**	0.968**	0.895**	0.916**	0.915**	0.713**	0.904**	0.930**	0.942**	1.00	
BBM	0.316**	0.344**	0.917**	0.866**	0.829**	0.814**	0.867**	0.909**	0.940**	0.886**	0.823**	0.836**	1.00

ตาราง 71 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	BMC	BSF	LAT	LRT	LPD	PDI	PCA	PRC	PAO	PAD	BGP	BAO	BBM
MBH	0.478**	0.473**	0.920**	0.902**	0.804**	0.908**	0.852**	0.649**	0.864**	0.899**	0.928**	0.895**	0.781**
MTL	0.440**	0.501**	0.891**	0.931**	0.886**	0.884**	0.861**	0.624**	0.869**	0.875**	0.939**	0.908**	0.749**
MSP	0.460**	0.505**	0.878**	0.906**	0.877**	0.888**	0.883**	0.684**	0.902**	0.883**	0.946**	0.895**	0.811**
MVT	0.465**	0.509**	0.879**	0.887**	0.851**	0.868**	0.886**	0.814**	0.932**	0.881**	0.913**	0.866**	0.901**
TKI	0.416**	0.523**	0.868**	0.908**	0.860**	0.842**	0.835**	0.532**	0.802**	0.844**	0.860**	0.937**	0.681**
TTK	0.422**	0.447**	0.967**	0.930**	0.861**	0.916**	0.904**	0.782**	0.957**	0.934**	0.915**	0.927**	0.902**
TSD	0.474**	0.544**	0.886**	0.932**	0.894**	0.892**	0.875**	0.577**	0.852**	0.871**	0.929**	0.923**	0.718**
RCR	0.424**	0.526**	0.881**	0.919**	0.866**	0.865**	0.856**	0.565**	0.824**	0.862**	0.880**	0.954**	0.705**
RSD	0.488**	0.429**	0.824**	0.833**	0.935**	0.898**	0.944**	0.768**	0.859**	0.838**	0.833**	0.824**	0.832**
RCG	0.523**	0.500**	0.886**	0.896**	0.853**	0.966**	0.906**	0.708**	0.872**	0.905**	0.923**	0.899**	0.815**

ตาราง 71 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	MBH	MTL	MSP	MVT	TKI	TTK	TSD	RCR	RSD	RCG
MBH	1									
MTL	0.886**	1								
MSP	0.869**	0.929**	1							
MVT	0.814**	0.848**	0.906**	1						
TKI	0.840**	0.896**	0.826**	0.745**	1					
TTK	0.919**	0.868**	0.876**	0.892**	0.838**	1				
TSD	0.880**	0.959**	0.903**	0.822**	0.948**	0.861**	1			
RCR	0.855**	0.902**	0.844**	0.767**	0.993**	0.865**	0.946**	1		
RSD	0.740**	0.791**	0.826**	0.866**	0.734**	0.817**	0.798**	0.757**	1	
RCG	0.893**	0.849**	0.861**	0.848**	0.809**	0.902**	0.851**	0.834**	0.854**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 71 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัวมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.289 ถึง 0.968 โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ รักและเมตตาต่อศิษย์ (BMC) และการเสริมแรงในชั้นเรียน (PRC) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.289 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ การรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ (LRT) และการมีกิริยา วาจาสุภาพเรียบร้อย (BAO) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.968

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาค่าสถิติอื่นๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่าสถิติของ Bartlett และค่าดัชนี MSA ซึ่งควรมีค่ามากกว่า .50 จะทำให้ข้อมูลชุดนั้นมีเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (สุภมาส อังคุชิตี และคณะ, 2554, หน้า 98) จำแนกตามโมเดลย่อยผลการตรวจสอบข้อมูล ดังตาราง 72

ตาราง 72 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี MSA ของโมเดลตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โมเดล	Bartlett's Test of Sphericity	P	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA)
ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	30274.810**	.000	.944

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 72 พบว่า ค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 30274.810 ซึ่งโมเดล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ($p < .01$) ส่วนค่า MSA เท่ากับ 0.944 ซึ่งมากกว่า 0.50 ดังนั้น จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงในตาราง 73 และภาพประกอบ 22

ตาราง 73 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การวิเคราะห์อันดับหนึ่ง				
BMC	1.00**(0.00)	-2.45	2.55	0.81
BSF	1.18**(0.06)	-4.05	-9.64	1.00
LAT	1.00**(0.00)	0.94	0.20	0.01
LRT	1.04**(0.02)	0.95	-0.20	0.01
LPD	1.20**(0.02)	0.87	0.35	0.04
PDI	1.00(0.00)	0.92	0.73	0.02
PCA	0.94**(0.02)	0.88	0.48	0.03
PRC	0.76**(0.03)	0.59	0.33	0.09
PAO	0.90**(0.02)	0.87	0.22	0.03
PAD	0.83**(0.02)	0.84	0.01	0.03
BGP	1.00**(0.00)	0.95	-1.08	0.01
BAO	0.94**(0.02)	0.90	-0.64	0.02

ตาราง 73 (ต่อ)

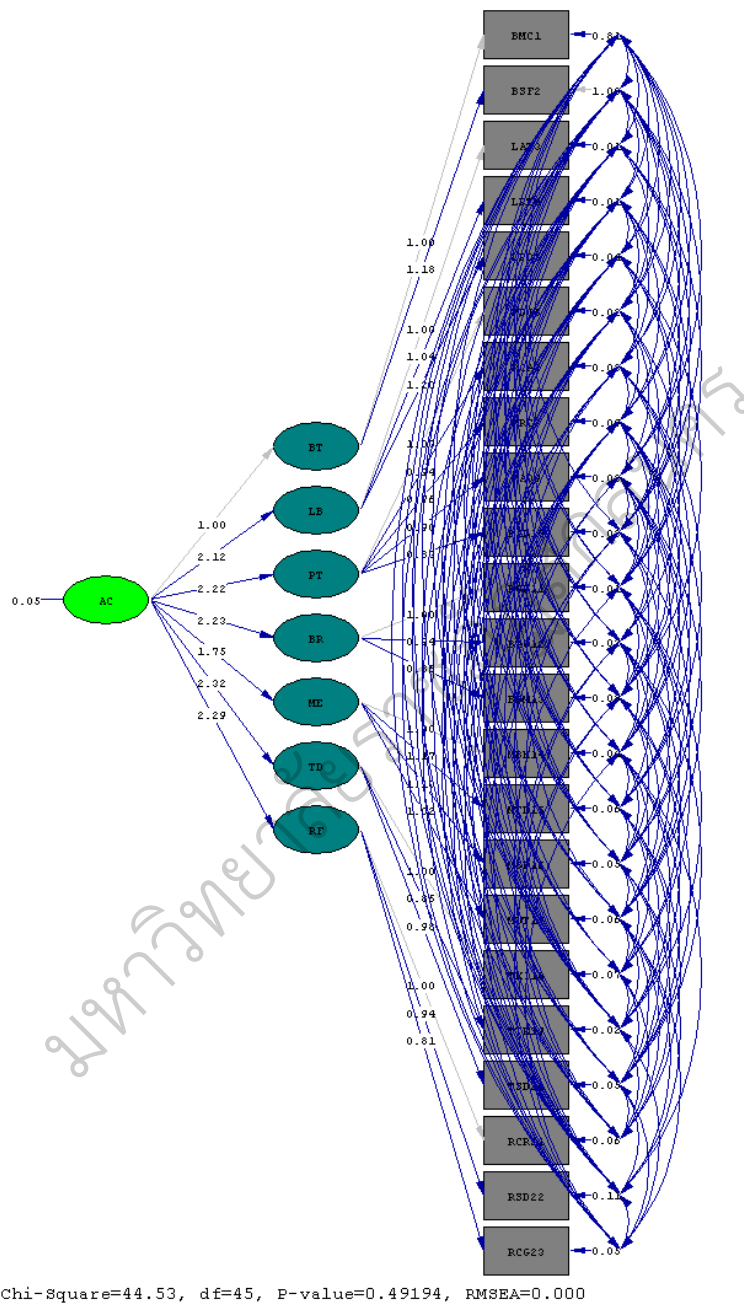
ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวบ่งชี้ (e)
BBM	0.85**(0.03)	0.68	-1.11	0.08
MBH	1.00**(0.00)	0.80	0.33	0.04
MTL	1.17**(0.04)	0.77	0.05	0.06
MSP	1.10**(0.04)	0.77	0.04	0.05
MVT	1.02**(0.04)	0.74	0.08	0.06
TKI	1.00**(0.00)	0.79	0.51	0.07
TTK	0.86**(0.02)	0.89	0.49	0.02
TSD	0.98**(0.02)	0.82	0.03	0.05
RCR	1.00**(0.00)	0.80	0.01	0.06
RSD	0.94**(0.04)	0.67	-0.25	0.11
RCG	0.81**(0.03)	0.77	-0.07	0.05
การวิเคราะห์ อันดับสอง				
BT	1.00**(0.00)	-0.08	-	-
LB	2.12**(0.20)	1.01	-	-
PT	2.22**(0.19)	0.98	-	-
BR	2.23**(0.20)	1.04	-	-
ME	1.75**(0.16)	0.98	-	-
TD	2.32**(0.22)	0.98	-	-
RF	2.29**(0.21)	1.00	-	-

Chi-Square = 44.53 df = 45 p = 0.49194

GFI = 0.99 AGFI = 0.95 RMSEA = 0.000 CN = 818.29

** (p < .01)

จากตาราง 73 สามารถสร้างโมเดลตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบ 31

ภาพประกอบ 31 โมเดลตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากตาราง 73 และภาพประกอบ 31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมากพิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 44.53 ไม่มีนัยสำคัญ ค่า df เท่ากับ 45 เมื่อพิจารณาค่า X^2/df เท่ากับ 0.989 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ คือ ต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (CN) เท่ากับ 818.29 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 73 และภาพประกอบ 31 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 7 องค์ประกอบหลัก มีค่าเป็นบวกมีค่าต่ำสุดตั้งแต่ 1.00 ถึง 2.32 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.32 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร (RF) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.29 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (BR) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.23 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (PT) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.22 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.21 ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม (ME) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.75 และด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจะไม่รายงานค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบผู้วิจัยจึงได้นำค่าน้ำหนักองค์ประกอบสำหรับตัวบ่งชี้ทั้ง 7 องค์ประกอบมาสร้างสเกลองค์ประกอบตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แทนค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ซึ่งเพชรมณี วิริยะสืบทวงศ์ (2554, หน้า 227) กล่าวไว้ว่า ค่าทั้งสองนี้ให้ความหมายในการทำงานเดียวกันได้ ดังนั้นจึงสามารถเขียนสมการโครงสร้างตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ดังนี้

$$MC = 2.32(TD) + 2.29(RF) + 2.23(BR) + 2.22(PT) + 2.21(LB) + 1.75(ME) + 1.00(BT)$$

2.5 น้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยและ ตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลนำมาซึ่งการคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) เท่ากับหรือมากกว่า 0.70 สำหรับองค์ประกอบหลัก (Farrell & Rudd, 2011) และ 2) เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 สำหรับองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ (Tacq, 1997 อ้างถึงในวิลาวัลย์ มาคุ้ม, 2549) ดังตาราง 74

ตาราง 74 น้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)
ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT)	1.00**(0.00)	รักและเมตตาต่อศิษย์ (BMC)	1.00**(0.00)	MC1	0.86** (0.04)
				MC2	0.78** (0.04)
				MC3	0.86** (0.04)
				MC4	0.83** (0.04)
				MC5	0.89** (0.04)
				MC6	0.81** (0.04)
				MC7	0.98** (0.04)

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)
		การพัฒนาชีวิต ศิษย์ให้มี ความก้าวหน้า (BSF)	1.18**(0.06)	MC8	0.81**(0.04)
				MC9	0.85**(0.04)
				MC10	0.75**(0.04)
				MC11	0.83**(0.04)
				MC12	0.81**(0.04)
				MC13	0.84**(0.04)
				MC14	0.85**(0.04)
ด้านความรัก และศรัทธาใน วิชาชีพ (LB)	2.12**(0.20)	การมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ (LAT)	1.00**(0.00)	MC15	0.61** (0.04)
				MC16	0.53** (0.04)
				MC17	0.72** (0.04)
				MC18	1.00** (0.03)
				MC19	0.59** (0.04)
				MC20	0.73** (0.04)
				MC21	0.75**(0.04)
		การรักษาชื่อเสียง วิชาชีพ (LRT)	1.04**(0.02)	MC22	0.55**(0.04)
				MC23	0.54**(0.04)
				MC24	0.77**(0.04)
				MC25	0.73**(0.03)
				MC26	1.00**(0.03)
				MC27	0.99**(0.03)

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ B (SE)	
		การพัฒนาวิชาชีพ (LPD)	1.20**(0.02)	MC28	0.72**(0.04)	
				MC29	1.00**(0.03)	
				MC30	0.72**(0.04)	
				MC31	0.64**(0.04)	
				MC32	0.64**(0.05)	
				MC33	0.64**(0.04)	
ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (PT)	2.22**(0.19)	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (PDI)	1.00**(0.00)	MC34	0.85** (0.04)	
				MC35	0.85** (0.04)	
				MC36	0.82** (0.04)	
				MC37	0.67** (0.04)	
				MC38	0.75** (0.04)	
		การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้ดี (PCA)	0.94**(0.02)		MC39	0.95** (0.04)
					MC40	0.75**(0.04)
					MC41	0.76**(0.04)
					MC42	0.70**(0.04)
					MC43	0.71**(0.05)
					MC44	0.62**(0.05)
		การเสริมแรงในชั้นเรียน (PRC)	0.76**(0.03)		MC45	0.98**(0.03)
					MC46	0.92**(0.03)

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)
		การเห็นคุณค่า ของตนเองและ ผู้อื่น (PAO)	0.90**(0.02)	MC47	0.76**(0.04)
				MC48	0.83**(0.04)
				MC49	0.97**(0.03)
				MC50	0.61**(0.04)
				MC51	0.91**(0.04)
				MC52	1.05**(0.05)
		การปรับตัวได้ อย่างเหมาะสม (PAD)	0.83**(0.02)	MC53	0.79**(0.04)
				MC54	0.82**(0.04)
				MC55	0.67**(0.04)
				MC56	0.51**(0.04)
				MC57	0.76**(0.04)
				ด้านการเป็น แบบอย่างที่ดี (BR)	2.23**(0.20)
MC59	0.49** (0.02)				
MC60	0.45** (0.02)				
MC61	0.50** (0.03)				
MC62	0.57** (0.03)				
MC63	0.51** (0.03)				
MV64	0.35**(0.02)				
MC65	0.35**(0.02)				
MC66	0.44**(0.02)				

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)
		การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย (BAO)	0.94**(0.02)	MC67	0.50**(0.02)
				MC68	0.35**(0.02)
				MC69	0.33**(0.02)
				MC70	0.40**(0.03)
				MC71	0.52**(0.02)
				MC72	0.42**(0.02)
				MC73	0.44**(0.02)
				MC74	0.50**(0.02)
		การมีสุขภาพกาย และใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง (BBM)	0.85**(0.03)	MC75	0.40**(0.02)
				MC76	0.44**(0.02)
				MC77	0.62**(0.02)
				MC78	0.41**(0.02)
				MC79	0.54**(0.02)
ด้านการมี คุณธรรมและ จริยธรรม (ME)	1.75**(0.16)	ความซื่อสัตย์ สุจริต (MBH)	1.00**(0.00)	MC80	0.32** (0.02)
				MC81	0.32** (0.02)
				MC82	0.30** (0.02)
				MC83	0.38** (0.02)
				MC84	0.36** (0.02)
				MC85	0.51** (0.02)

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	
		ความอดทนอดกลั้น (MTL)	1.17**(0.04)	MC86	0.59**(0.02)	
				MC87	0.66**(0.03)	
				MC88	0.37**(0.02)	
				MC89	0.57**(0.02)	
				MC90	0.57**(0.02)	
				MC91	0.19**(0.02)	
		ความรับผิดชอบ (MSP)	1.10**(0.04)		MC92	0.41**(0.03)
					MC93	0.50**(0.02)
					MC94	0.35**(0.02)
					MC95	0.52**(0.02)
					MC96	0.56**(0.03)
		การยึดมั่นปฏิบัติในคุณงามความดี (MVT)	1.02**(0.04)		MC97	0.21**(0.02)
					MC98	0.26**(0.02)
					MC99	0.33**(0.02)
					MC100	0.58**(0.02)
MC101	0.59**(0.03)					
ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD)	2.32**(0.22)	การมีความรู้ในหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่สอน (TKI)	1.00**(0.00)	MC102	0.69** (0.02)	
				MC103	0.54** (0.03)	
				MC104	0.68** (0.03)	
				MC105	0.49** (0.02)	
				MC106	0.50** (0.02)	

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	
		การถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการ (TTK)	0.86**(0.02)	MC107	0.39** (0.02)	
				MC108	0.37**(0.02)	
				MC109	0.40**(0.02)	
				MC110	0.60**(0.03)	
				MC111	0.37**(0.02)	
				MC112	0.39**(0.02)	
		การอบรมสั่งสอนศิษย์ (TSD)	0.98**(0.02)		MC113	0.39**(0.02)
					MC114	0.34**(0.02)
					MC115	0.42**(0.02)
					MC116	0.56**(0.03)
					MC117	0.69**(0.02)
					MC118	0.55**(0.03)
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร (RF)	2.29**(0.21)	การสร้างความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกับชุมชน (RCR)	1.00**(0.00)	MC121	0.93** (0.03)	
				MC122	0.88** (0.04)	
				MC123	0.82** (0.04)	
				MC124	0.93** (0.03)	
				MC125	0.81** (0.04)	
				MC126	0.86** (0.04)	
				MC127	0.77**(0.04)	

ตาราง 74 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	
		การช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกัน และกัน (RSD)	0.94**(0.04)	MC128	0.69**(0.04)	
				MC129	1.02**(0.04)	
				MC130	1.02**(0.04)	
				MC131	1.10**(0.05)	
		การร่วมมือกับ ทางราชการเพื่อ พัฒนาชุมชน (RCG)	0.81**(0.03)		MC132	0.86**(0.04)
					MC133	0.78**(0.04)
					MC134	0.68**(0.04)
					MC135	0.67**(0.05)

จากตาราง 74 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบหลักทั้ง 7 องค์ประกอบมีค่าเป็นบวกตั้งแต่ 1.00 – 2.32 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (TD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.32 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร (RF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.29 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี (BR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.23 ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน (PT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.22 ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ (LB) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 2.21 ด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม (ME) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.75 และด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ (BT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 ตามลำดับ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยทั้ง 23 องค์ประกอบย่อยมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าและค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 135 ตัวบ่งชี้มีค่า ตั้งแต่ 0.19 – 1.10 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า